

A MAGYAR BÉKEKÖVETEK PÁRISBAN

Kineveztek a magyar békeköveteket.

Pénteken, november 25-ikén jelentette egy budapesti távirat, hogy a magyar kormány megállapodott abban, hogy kik képviseljék a magyar nemzetet a szövetségekkel való béke megkötésénél. A híradás szerint a következők lennének a békeküldöttség tagjai:

Apponyi gróf lenne a küldöttség vezetője. A küldöttség rendes tagjai lennének:

Bethlen István gróf,
Teleký Pál gróf,
Giesswein Sándor dr., katolikus püspök és Lovász Márton volt miniszter.

Mint tanács adók a következők:

Andor György dr., katolikus püspök,
Lepold Antal dr. hercegprímási titkár.

Szabó Aladár dr., református pap és tanár.

Elképedve olvassuk, végig ezt a névsort, de olvasás után végképen belátjuk, hogy igazuk volt azoknak a híreknek, amelyek azt mondták, hogy a bolsevik uralmat a fehér terror váltotta föl. A küldöttség hét tagja között van három gróf és négy pap. A papok közül három katolikus főpap, a negyedik egy egyszerű református lelkész. Ezek az emberek fogják tehát a magyar kormány akaratából a magyar nemzetet a szövetségek előtt képviselni. A névsorból világosan kitűnik, hogy azt csak Csernoch János, a tót parasztfiúból lett magyar hercegprímás állította össze, a ki máma minden bizonnyal az egész országnak leghatalmasabb ura. Kétségtelen, hogy a katolikus főpapok és püspökök mellé nem szívesen vettek be egy református papot is, de ugyilátszik a világ szájának befogása céljából erre is hajlandó lett a hercegprímás által rángatott magyar kormány. Három gróf és négy pap — úgy látszik, hogy az ugynevezett új Magyarország, amely olyan néhez akar megszületni, sokkal sötétebb, sokkal elmaradottabb lesz, mint bármikor is volt. A grófok és püspökök országa továbbra is méltó lesz a nevére: a grófok és püspökök országa marad a jövőben is.

A küldöttség tagjai közül Apponyi az egyetlen, akit a külföld is ismer s aki, politikai multja nem valami fényes, még is talán leginkább arra való a magyar politikuskok közül.

Bethlen István még eddig keveset szerepelt a politikában, csak annyit tudunk róla, hogy Habsburg József főhercegnek volt egyik tanácsadója. Teleký Pál a szegedi ellenkormányzat volt egyik minisztere, valószínűleg ő alakította ellenkormányzat annak idején Aradon. Lovász Márton többször volt miniszter a forradalmat követő kormányokban. Mindenkor kimagasló alakja volt a függetlenségű törökországnak a bolsevik uralom alatt is a polgárság pártjának megalapításán fáradozott. Giesswein Sándor dr. püspök régi harcosa a katolikus mozgalomnak. Kiváló nyelvtudós és szociológus, aki

meglehetősen öreg került a püspöki székbe. Egyébként nagy kedvelője a jó bornak. Andor György püspök nemrég kapott hatott püspöki hivatalát. A háború előtt Esztergomban volt kanonok s csak a katolikus mozgalomban játszott meglehetősen szerény szerepet. A küldöttség legfiatalabb tagja dr. Lepold Antal katolikus pap, Csernoch hercegprímás titkára és kedvence, akit Kalocsáról vitt magával Esztergomba, a mikor kalocsai érsekből hercegprímássá lett. Azt mondják róla, hogy nagyon érti a katolikus egyház jogait, aminek azonban nem sok hasznát veheti küldöttségi tanácsosi minőségében. Dr. Szabó Aladár református lelkész, budapesti papnevelő intézeti tanár, a református egyházi életnek egyik legkiválóbb alakja, de az ő működése is kizárólag csak vallási keretek között mozgott.

Kétségtelen, hogy nagyon szegényes névsor, amire a magyar nemzet egyáltalában nem lehet büszke. Ha már szemmel láthatólag mellőzni akarták a hivatásos politikusokat a küldöttség összeállításánál, amint mellőzték is őket, még mindig sok olyan kiváló ember van Magyarországon, akik a nemzetet sokkal méltóbban képviselhetik volna, mint ezek a grófok és püspökök. Igaz, hogy magával a békekötéssel nem sok bajuk lesz, mert a szövetségek annyira már nem érezkednek le, hogy még tanácskoznak is velük. A dolguk mindössze annyiból fog állani, hogy aláírják az eléjük tett okmányokat, azt meg minden bizonnyal meg tudják tenni. Csakis ebből az egy szempontból foghatjuk fel közömbösen a küldöttség ügyét. A szerencsétlen magyar nemzetnek mindegy, akarki is írja alá a halálos ítéletnek is beillő "békeszerződést." Talán a hercegprímás ezt az egy módot használta föl arra, hogy kedvenceinek neve belekerüljön a magyar történelembe. Belekerül, s ez a fő. Hogy nagyon szomorú dicsőség lesz, azzal úgy látszik maguk a kiküldöttek tördnek a legkevésbé.

Új magyar kormány alakult.

A legutolsó hírek szerint végre, valahára történt valami lépés arra nézve, hogy a magyarokkal is szobaálljanak a szövetségek. Megalakították az új kormányt, még pedig véleményük szerint úgy, hogy azzal a szövetségek is meg lehetnek elégedve. A kormányban az összes számottevő pártok képviselve vannak, elnöke pedig Huszár Károly néppárti politikus, a dunántúli sárvári kerület képviselője lett, aki Friedrich kormányában a közköztudatügyi tárcát viselte.

Huszár Károly miniszterelnöksége szintén a grófi és püspöki uralom egyik kiáltó bizonyossága. A miniszterelnök aránylag fiatal ember, aki valamikor ifjú éveiben egyszerű tanítványként jelentette volna. Clark kijelentette, hogyha a magyar politikusok tovább is okoskodnak, elvesztik a szövetségeknek az a kevés jóakarátát is, a mi megmaradt velük szemben és semmi segítségére vagy jóindulatára sem számíthatnak a ré-

zult keresztényszocialista mozgalomra vetette magát. Hosszú éveken keresztül az agitátorkodásból és újság írásból élt, mint a néppárti Alkotmány munkatársa, míg a legutolsó országos választások alkalmával neki is sikerült megválasztatni magát a dunántúli sárvári kerület képviselőjének s így egyidejűleg annak a tizenhárom néppárti képviselőnek, a kik megmaradtak a néppárt romjain között a Tisza István pártjának nagy győzelme után. Azóta még erősebb tevékenységet fejtett ki a politikában, de nem igen tudott előbbre menni mindaddig, a mi a bolsevik uralom meg nem bukott és az oláh szürotyok támogatása mellett Habsburg József kedvelt embelei hatalomra nem kerültek. Huszár Károly miniszter lett a Friedrich-féle kormányban, úgy látszik ezzel akarták hosszú esztendőkre terjedő hü szolgálatait megjutalmazni. Most meg jutalomképpen ő lett a miniszterelnök. Az, hogy Friedrich helyett Huszár lett a miniszterelnök, egyáltalában nem jelenti azt, hogy kényes változás történt volna a magyar politikai életben. Egy gazdájuk van nekik: Csernoch hercegprímás, a ki mögött viszont Habsburg József főherceg áll.

Az új kormányban azonban Friedrich is benne van, mint hadügyminiszter. A magyar hadügyek intézése valószínűleg épen olyan jó kezébe került ezáltal, mint a levitelt Bohm Vilmos uralkodása alatt, a ki gépezetlegény korában szerzett tudományával vezette katonáit az oláhok és magyarok ellen is, ahol jónak látta. A kormányban képviselve van a szocialista párt is Payer Károly személyével, aki rendőrminiszter lett. Lehetséges, hogy a szövetségek ezzel a kormánnyal meglesznek elégedve, mert véleményük szerint mégis jobban "képvisele" a magyar nemzetet, mint az előbbi kormány, a melybe szocialista minisztert nem eresztek be.

A hírek szerint a magyar politikai életben létrejött béke ideiglenes megegyezés nyelvére Clarknak, a szövetségek budapesti megbízottjának érdeme, aki rendkívül buzgó és ügyesen fáradozott azon, hogy az állandóan marakodó magyar pártokat összehozza. Clark nagyon jól ismerte a magyarországi viszonyokat és maga is részt vett azokban a tanácskozásokban és vitatkozásokban, a melyeket az általa egybehívott politikusok rendeztek.

A megegyezés azonban nem ment simán s többször ugylátszott, hogy Clark minden fáradozása hiábavaló marad. Ő maga is legutóbb már a huzavonát s megint már meg is fenyegette a magyar politikuskokat, hogy ott hagyja Budapestet, mint Szent Pál az oláhokat. A fenyegetés úgy látszik használt, mert ha Clark elmegy, ez megint a béke további elmaradását jelentette volna. Clark kijelentette, hogyha a magyar politikusok tovább is okoskodnak, elvesztik a szövetségeknek az a kevés jóakarátát is, a mi megmaradt velük szemben és semmi segítségére vagy jóindulatára sem számíthatnak a ré-

szükröl. A Magyarországot körülvevő ellenséges népeknek továbbra is megadnak minden támogatást, de ha a magyar politikusok még soká huzakodnak, Magyarországgal egyáltalában nem fognak törődni a jövőben, nem gondoskodnak róla, hogy szemet, nyersanyagokat vagy pénzkölcsönöket kapjon a külföldről.

Azt mondják, hogy a megegyezésnek leginkább a szocialista párt állott útjában, a kik természetesen csak fogcsikorgatással nézhettek, hogy Friedrich után Huszár Károly, ez a régi és megvetett elenség lett a miniszterelnök. Utóljára azonban mégis beadták a derekukat és kijelentették, hogy a béke kedvéért részt vesznek a kormányban. Így aztán egy emberük be is jutott.

Clark megbízott azóta már el is távozott Budapestről, még pedig elégedetten, mert fáradozása még sem volt hiábavaló a valami eredményről mégis csak be tud számolni megbízói előtt. De nem tehetünk róla: nem bízunk benne, hogy a magyar politikai béke tartós lenne. Ez az új kormány határozottan azt a látványt juttatja eszünkbe, a mikor az állatsergelyekben különböző fenevadakat csuknak egy ketrecbe, a melyeket azonban csak az állatszelidítő vasbotja tud egymás mellett békességben tartani, de állandóan morognak egymásra még így is. Az egész kormány sokkal természetlenebb alapokon áll, semhogy tartós lehetne. Nem is lehet egyéb feladata, mint az, hogy ab ékét megcsinálja, aláírja a szövetségek megfölebbezhetetlen föltételeit, azután örökre eltűnjék a közelet mezejéről. Semmi kétségünk benne, hogy így is lesz.

Választások is lesznek.

Annyiszor hallottuk már, hogy ekkor vagy amakkor biztosan meglesznek a magyarországi választások, hogy minden erre vonatkozó újabb hírt meg lehetős kétékedéssel fogadunk. Most megint jött egy ilyen hír, a mely azt újságolja el, hogy a választások január közepén lesznek, de most már aztán igazán. Veszekedés és okoskodás nélkül természetesen ennek a bizonytalan dátumnak meghatározása sem ment, mert a szocialisták azt akarták, hogy messzebbre halasszák el a választásokat, hogy a közbeeső idő alatt "lecsillapodhassanak a kedélyek." Végre is abban állapodtak meg, hogy ezek a bizonyos kedélyek két hónap alatt bátran lecsillapodhatnak, úgy okoskodván, hogy amelyek ennyi idő alatt sem csillapodnak le, annak a lecsillapodására már igazán nem érdemes várni. A lecsillapodott kedélyű magyarok tehát január közepén újra szavazni fognak. Gyantitjuk azonban, hogy a szocialisták nem a kedélyek lecsillapodása miatt akarták a választást előbbre tolni, hanem egyszerűen abban a reményben, hogy esetleg addig történhetik valami olyasmi, a mi a gyűlölt kormányt kiveti a nyeregéből. Így nagyon valószínű, hogy a grófok és püspökök kormánya gondoskodni fog róla, akárcsak Tisza István annak idején, hogy nem igen beszélnek, de azért a

nép az ő jelöltjeiket támogatja. A szocialisták érthető módon félnek ettől s ezért szeretnők ezt a nevezetes alkalmat minél tovább halogatni. A kormány pedig annál inkább sürgeti, mert a gyors választás viszont az ő érdeke.

Egy másik hír elárulja, hogy a magyar kormány milyen új és agyafurrt módon igyekszik a maga malmára hajtani a vizet az elkövetkezendő választásoknál. Ez a hír, a mely melleleg mondvá a választások idejét december 20-ikára teszi, azt mondja, hogy a választások alkalmával a szavazót, ki nem szavaz, azt egyszerűen lecsukják.

Még eddig aligha volt példa egyetlen nemzet történetében, hogy a szavazást büntetés terhe alatt parancsolták volna meg a polgárságnak. Ha a hírgaztat monq és a kormány csakugyan végre akarja hajtani ebbeli szándékát, ugy ez a kétes értékű dicsőség is Magyarországa lesz. A kormány szándéka nyilvánvaló. El van készülve rá, hogy az ellenzéki pártok tagjai s elsősorban a szocialisták mindent el fognak követni, hogy teljes számban szavazzanak le. Mivel a nemzet többsége aligha van a kormány mögött, így akarják a közömbös elemeket önmagukra szavaztatni. Az is bizonyos, hogy az ország többsége a szocialisták ellen van s ha már muszáj szavazni, az emberek valószínűleg inkább a kormány embereire szavaznak, mint a szocialista jelöltre. A számítás meglehetősen egyszerű s esetleg be is válik. Az, hogy az erőszakkal való szavaztatás eddig meg hallatlan dolog az ugynevezett alkotmányos nemzetek történetében, sőt az alkotmány nélküliekben is, az a mai magyar kormány egy cseppet sem hozza zavarba. Mindenesetre épületes látvány lesz, mikor majd a jogával élni nem akaró szabad és független magyar polgárt/csendőrök vagy katonák fogják a szavazó helyiségekbe hurcolni, még érdekesebb lesz, amikor majd a börtönbe vonulnak be a nagy szabadságra méltatlan alattvalók. És érdekes, még mi zuglódunk, még pedig nagy fölháborodással, a mikor hírt vetünk, hogy a megszállott területeken cseh, szerb vagy oláh katonák vigyázzák a szavazások menetét. Úgy látszik, a zuglódásra csakis az lehetett az ok, hogy az illető katonák ellenséges nép fiai voltak. Mennyivel fölemelőbb és boldogítóbb tudat lesz, amikor azt látjuk, hogy magyar katonák, a mi fiaink és testvéreink vigyáznak rá, hogy szavazunk-e vagy nem. A demokráci és népszavazás valóban szépen kezdődik az "új" és "keresztény" Magyarországon.

Arról is beszélnek, hogy Magyarország jövődi kormányformája fölött ne az összeülő országgyűlés, hanem maga a nép döntsön, népszavazás útján. A királyság vagy a köztársaság fontos kérdésé tehát e szerint maga a magyar nép, népszavazás útján fogja eldönteni. Ha ugyan addig meg nem változtatják a tervet.

A királyság egyébként erősen dolgozik. Személyekről még nem igen beszélnek, de azért a

legtöbbsen azt hiszik, hogy a máma hatalmon levő emberek legjobban szeretnék Habsburg Károlyt vissza vinni. Horthy, Budapest mai parancsolója kereken kijelentette, hogy ő maga hajthatatlan királyságot, de szerezte az a magyar nemzet 95 százaléka is. Ami pedig a bolsevikiekkel illeti, ha még egyszer valami zendülést próbálnának meg, meglátják, hogy az admirális katonái olyan táncot járatnak velök, a melyet Kun Bélák és Szamuely Tiborék is csak álmodva járatnak a nyárs polgárokkal. Ami megint csak azt bizonyítja, hogy Horthy admirális kemény legény, aki nem hiába volt Ferenc József egyik leghűségesebb cseléde hosszú ideig, de csakugyan ért hozzá, hogy hogyan kell elbánni azokkal, akik nem az ő királyságot szájajze szerint beszélnék. A hírek egyébként azt is megállapítják, hogy Horthy, a legújabb "nemzeti hős" már a bemutatkozás alkalmával olyan pöffeszkedő göggel beszélt, hogy sok reményt igazán nem lehet fűzni az uralmához. Nyilvánvaló, hogy maga a vezér is tisztában van azzal, hogy hatalma csak a katonáira támaszkodik s azt megszilárdítani csakis a legteljesebb erőszakkal lehet.

Horthy háborúra készül Kun Bélák miatt.

Nem utolsó érdekességű hír az sem, hogy a magyar kormány mindenáron meg akarja kaparítani Kun Bélát és Ausztriába menekült társait, még abban az esetben is, ha megszerzésük érdekében hadat kell vezetni Ausztria ellen. Legutóbb egy párisi hír azt mondja, hogy a kormány már utasította Horthy admirális, hogy azonnal tegye meg az előkészületeket az Ausztria ellen való fegyveres előnyomulásra. Allítólag ultimátumot is küldtek az osztrák kormánynak, háborúval fenyegetőzve abban az esetben ha az osztrákok ki nem adják a gyászos nevezetességre vergődött bolsevik vezéreket. A magyar csapatok hír szerint már készülődnek is, hogy Bécs ellen vonuljanak.

A hír mindazonáltal valószínűtlenül hangzik s kissé bajos elhinni. Annyi hatalmi örületet nem vagyunk képesek föltételezni Horthyról sem, hogy a Kun Béla és társai gypias fejéért még arra is képes legyen, hogy újabb hadviselésbe vigye az országot. Az a szomorú tény ma már mindennél világosabb, hogy az őszertört, tönkretett országnak még akkor is, tartózkodnia kell a hadakozástól, ha annak sokkal nagyobb és méltóbb okai volnának, mint a Kun Bélák elcsipése. S valószínűleg a magyar kormány is teljesen tisztában van azzal, hogy a Kun Bélák elfogatásánál nagyobb feladatai is vannak, a melyeknek legalább egy részét illenék megoldani, mielőtt másik kormánynak adja át a helyét.

Nem kell Amerikának a párisi béke.

Hat hónapi elkéseredett kü-

delem után végre döntött az amerikai törvényhozás a párisi béke fölött, még pedig úgy, hogy nem fogadja el abban az alakban, a melyben készült. Mondják, hogy a bölc törvényhozók legkevesebb 15 millió szét vesztegettek el a hosszú és nem egészen érdektelen szóharcban, a mely végre is a békeszerződés elvetésével végződött. Ötven szavazat 31 ellenében kimondta, hogy a Németországgal kötött békeszerződést Amerika nem hagyja jóvá s a maga részéről nem szentesíti. A szenátus visszaküldte az elnöknek a szerződés szövegét.

A demokrata párt, Wilson elnök pártja természetesen azt akarta, a mit az elnök, hogy tudniillik egyetlen betű megváltoztatása nélkül ugy szentesítse Amerika is a szerződést, a mint azt Párisban összeállították. Az elnök ajánlatának azonban igen nagy ellenzéke volt a teljes republikánus pártban, a melyhez az ellenzésben több demokrata törvényhozó is csatlakozott. Az ellenzék vezére, Lodge szenátor volt, aki társai nevében számtalan változtatást javasolt, olyanokat, a melyek Amerika szempontjából előnyösebb lettek volna. Wilson elnök hallani sem akart a legesetlenebb változásról sem s mikor már bizonyos volt, hogy a szenátus elfogadja a változásokat, maga az elnök utasította a demokratákat, hogy ugy szavazzanak, hogy inkább vessék el mindenestül a békeszerződést.

A törvényhozás újra összeül december elején s akkor előlöl kezdik a fontos kérdés tárgyalását. Addig, a mig valamilyen formában a törvényhozás el nem fogadta a szerződést, minden háború törvény épen ugy érvényben marad, mint a háboru alatt.

A szövetségek legfőbb béke tanácsa ugy döntött, hogy bár Amerika nem is hagyta jóvá a szerződést, azért a békét hivatalosan is ki fogják hirdetni december elején s a szerződés tulajdonképpen ekkor fog érvénybe lépni.

Felfordulás előtt az egész Olaszország.

A most érkezett hírek szerint Olaszországot soha olyan válság nem fenyegette azóta, hogy 39 esztendővel ezelőtt egy seregessé lett, mint ma, amikor a nép elégedetlensége soha sem tapasztalt fokra hágott. Több mint egy esztendeje forrong már az olasz nép, de ez a forrongás csak most öltött határozott alakot, amikor megkezdődtek az előkészületek az országos választásokra. Pár nap múlva összeül az új országgyűlés, hogy meghallgassa a király trónbeszédét. A király szorongva tekint a nagy alkalom elé s vele együtt remeg minden egyes hiva is, mert sejti, hogy az országos ellenzék ezt az alkalmat fogja megragadni arra, hogy esetleg magát a királyságot is elsöpörje és megalapítsa a köztársaságot. Sorsdöntő pár nap lesz ez a király és királyság számára, mert bár a nép hajlan dóságát bolsevikinek mondani nem lehet, azért az új rendszer

(Folytatás a 4-ik oldalon.)

EURÓPÁBA

UTAZÓK FIGYELMÉBE.

Eleget tanulhattok már a haza utazni akaró magyarság a mások kárán. A lapok is eleget figyelmeztetik őket, hogy ne üljenek fel mindenféle jút-ját ígérő egyéneknek, akik csak arra törekednek, hogy kihasználhassák őket és hogy aztán mi történik velük, azzal nem törődnek. Vannak tisztességes cégek, ahova bizalommal fordulhatnak. Mi nem ígérünk lehetetlen dolgokat, mi tettekkkel bizonyítunk. Ha nincs utleveled és utazási engedélye, azt mi rövid időn belül meg tudjuk szerezni, díjtalanul. A legközelebb induló hajóra ültetjük s gondoskodunk, hogy egész hazáig minden felemelés nélkül jusson.

A cég élén tisztességes tiszta multu gyakorlott üzletemberek állnak, akik minden tekintetben kiérdemlik a haza utazó közönség teljes bizalmát.

Mindenféle felvilágosítással szívesen állunk rendelkezésére a magyarságunk díjtalanul.

Honfitársi üdvözléssel,

KÁRPÁTHIA EXCHANGE, Inc.

153-10th AVE., NEW YORK.
Cor. 19th Str.

SZÁZ ÉS SZÁZ

embernek szereztem eddig

TÖRVÉNYES UTLEVELET.

Ha Ön akar hazautazni az óhazába, megszerzem Önnek is a legrövidebb idő alatt utleveled. Ajánlom, írjon nekem, vagy jöjjön melém hozzám saját érdekében.

Vigyázzon, kire bizza magát. Nálam meg lesz elégedve kiszolgálással.

Kérjen felvilágosítást.

Pénzt legbiztosabban küldhet általam.

Törvényes magyar kék 1000 koronás .. \$20.00
Checkre 1000 korona \$12.00

Foreign Money Order Branch Agency of the

AMERICAN EXPRESS COMPANY

A. Herzeg

127 Washington Street,
NEW YORK CITY.
Közel a ferryhez.

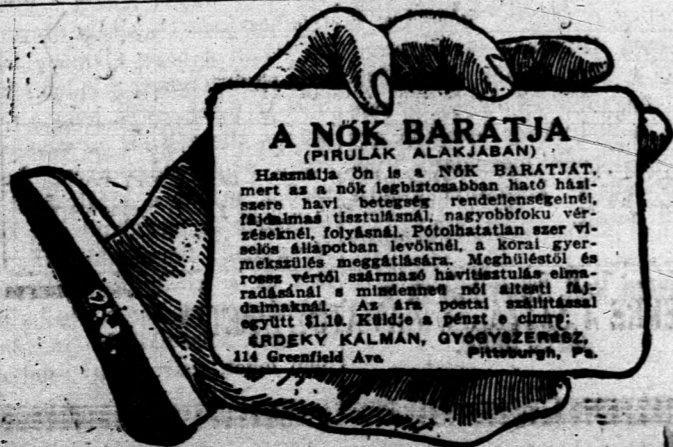
TAKARITSON PÉNZT ÉS IDŐT.

Gondolt ön valaha arra, hogy pénzt és időt takaríthat meg, ha otthon borotválkozik? Átlag 20 dollárt kell évente költenie borotválkozására, öt év alatt 100 dollárt. Mi azt ajánljuk, hogy vásárolja meg az alább leírt barátját. A borotva — mint a képen látható — kitűnő acélból van készítve s horbelyok használják mindenütt az országban. Rendes ára ezen borotvának \$11.00, de mi egy ideig 8 dollárért árussítjuk a tíz évig jóállunk érte. E mellett adunk 5 darab hasznos tárgyat ingyen és pedig borotvaszot, hajvágot, olló, fésűt és szappant pamacsolót. Gondolja meg, ezen hat tárgy csupán \$8.00. Jótállunk érte, hogy meg lesz elégedve vagy a pénzt visszaadjuk. Rendelésnél csupán egy dollárt küldjön s a többi akkor fizeti, ha a tárgyakat megkapja. Ne habozzon, hanem azonnal várja ki a hirdetését, tüzzön hozzá egy papír dollárt s küldje ezen címre:

NOVELTY SALES COMPANY

147-4TH AVENUE, Dept. 2.
NEW YORK, N. Y.

A NŐK BARÁTJA

(FIRULAK ALAKJÁBAN)

Hazánkban az is a NŐK BARÁTJA, mert az a nők legbiztosabban ható hárszere havi betegség rendeltenségeit, fájdalmait, testükben, nagyobb fokú vérszegénység, folyás, Pótolhatatlan szor viselés állapotban levőknek, a korai gyermekesülés megelőzésére. Megelőzői és ráadásul a mindenes női ártalmat elhárítja. Az ára postai szállítással együtt \$11.00. Küldje a pénzt a címre: ERDEKY KALMAN, GYÖGYÉSZ, 114 Greenfield Ave. Pittsburgh, Pa.

MAGYAROK AMERIKÁBAN

ZÁSZLÓSZENTELESI KIMUTATÁS.

Midőn a Petőfi Sándor egy-let Pittsburgh south sidei 32-ik osztályának tagjai minden kétséget kizárólag meggyőződtek róla, hogy az egylet többé nem életképes, nem képes kötelezett ségének megfelelni, elhatározták, hogy át lépnek a magyarság egyik legbiztosabb, legvirágzóbb egyletébe, a leisenringi magyar munkás betegsegélyező egyletbe. Átlépési kérvényüket a leisenringi egylet főtisztikára szívesen fogadta és az osztályt felvette tagjai közé. Az átlépés alkalmával az osztály \$38.00-t fizetett az egylet központi pénztárába s azóta mint a leisenringi egylet osztálya folytatja nem-munkáját. Az utolsó három hónapban az osztálynak \$115.00 bevétel volt, kiadás pedig az a \$38.00, amit a központi pénztárba fizettek be.

Folyó év február hó 19-én az osztály egyszerű ünnepségek körében felszentelte gyönyörű szép amerikai zászlóját. A szentelésen, mely a hazelwoodi Carnegie Library termében folyt le, jelen volt Pittsburgh magyarságának java része, sőt a vidékről is sokan eljöttek, hogy tanujelét adják a magyar ügyek iránti buzgalmuknak és pártolásuknak. A szentelés után igazi magyaros hangulattal lefolyt táncmultság volt, melynek tisztá jövedelme \$177.75-el gyarapította az osztály pénztárát. A zászlószentelés alkalmával az osztályoktól adományok fejében befolyt \$65.00, melyért ez alkalommal is köszönetét fejezi ki az osztály tisztikara. Azonkívül az osztály tagjaitól befolyt \$60.50 és pedig adakoztak: \$25 Árpády Mihály, \$10.00-t Novák Ferencné, \$5.00-t Szabó László. A következők pedig egy egy dollárt adományoztak: Opalkó Andrásné, Turóci Józsefné, Stefanik Ferencné, Maurer Jánosné, Király Jánosné, Tóth Imréné, Héger Mihályné, Béres Jánosné, Tóth Imre, Nazdraveczky Mária, Morvay Jánosné, Szabó Lászlóné, Galvács Anna, Barnóczky Mária, Egész Pál, Szkalos Emilia, Ruby János, Ruby István, Zombo János. Úgy hogy a zászlószentelési összes bevétel \$303.25-et tett ki.

Ezzel szemben a kiadás \$495 50-re rugott, mely a következőképen oszlik fel: A zászlóért 119.00, rázbanda 100.50, fristökért \$50.00, cigánybanda 55 dollár, \$47.00 nyomtatványokért, \$45.00 tereméret, \$79.00 pedig a különféle apróságokra, úgy mint az engedély, virágok, jelvények/stb.

Az osztály köszönetét fejezi ki mindazoknak, kik azon a szép ünnepélyen bármiképen is hozzájárultak annak sikeréhez. Mint mostanáig, úgy ezután is fő céljának tartja azt, hogy megfeleljen azon kötelezettségeknek, melyeket elvállalt s az amerikai magyarság érdekeinek és ügyeinek egyik legbuzgóbb védője és segítője legyen.

HIREK A PITTSBURGHI REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

Közi Kalassay Sándor, esperes-éllékes.

Isteniszteletek. Vasárnap, e hó 30-ikán a következő isteniszteletek tartatnak. 1. Reggel pont fél kilenc óraker kezdődő leg adventi istenisztelet Rankinban. 2. D. e. 10 óraker vasárnapi iskola Pittsburghban.

Az chező gyermekek érdekében a jövő vasárnap tartjuk az utolsó gyűjtést a templomban. A jó célra mindenki leteheti adományát ezután is a szeretet oltárára, de a hivatalos gyűj-

tést befejezzük. Miután még sokan vannak, akik nem adakoztak, felkérjük a testvéreket, hogy ki mint elszánt az ő szívében, adja át a szegény gyermekek részére, nem feledvén, hogy most csakugyan kétszer ad, aki gyorsan ad.

A mult vasárnap erre a célra ismét 19 dollár jött be, s így a héten ismét beküldhetünk 60-65 dollárt erre a célra. Ugyancsak a mult vasárnap adományozott Pinkóczy Károly testvérünk tíz dollárt az Amerikai Magyar Szövetség részére. Kívánatos volna, ha minél többen akadnának olyanok, akik azt a nagy munkát, a melyt az A. M. Sz. végez, ilyen módon méltányolják és a célt adományokkal elősegítik.

A Keresztyén Ifjusági Egyesület munkája. Alig végezt be a keresztyén ifjusági egyesület mostani színelőadását, már is munkálkodik azon, hogy a december 2-ik vasárnapján rendezendő adventi estély minél jobban sikerüljön. Ez az estély az iskola helyiségben lesz megtartva s a program után az egyesületből tagjai teát és süteményt fognak felszolgálni. Ez alkalommal az adventi alkalmi beszédet Nt. Sebestyén Endre duquesnei egyházunk lelkésze fogja tartani. Lesznek szavaltatok, énekek és gyermek szindarab.

Ugyancsak az Ifjusági Egyesület az, a mely Karácsonyi Bált rendez karácsony másodnapján a Barkers Hallban. Az előkészületek már meg vannak téve s remélhető, hogy ez a mulatság is hozzá járul az Ifjusági Egyesület eddigi sikereihez és az egyház anyagi támogatásához.

ÜZENETEK AZ ÓHAZÁBÓL.

Alulírottak üzenetet kaptak Magyarországból. Az üzeneket át lehet venni az Union Arcade 408 száma alatt.

Helen Smith, 5505 Darlington Road.

Karl Rubin, 3235 Ward St. Franz Szabó, 2812 Rich Ave., Duquesne, Pa.

Stefan Makó, 569 Eighth Ave., W. Homestead, Pa. Fred Fischer, Mine, 3., Moltenauer, Pa.

Mrs. John Toth, 1618 Edna St.

Margaret Karl, 20 N. Arnold Street.

George Sak, 2120 Bluff St.

EGYLETI ÉLET.

A Kohányi Tihamer M. M. Bs. Egylet beállási díjai a következők:

16-20 évig \$1.00
21-25 évig \$1.50
26-30 évig \$2.00
31-40 évig \$2.50
41-45 évig \$5.00
46-50 évig \$7.00

Csatlakozásnál kedvezményes beállási díj.

Felvilágosítással szolgál

TÓTH KALMÁN

központi titkár.

Box 686 Rossiter, Pa. (Dec. 25.)

FELHÍVÁS.

A Duquesnei I. Magyar Ref. Bs. Egylet 3-ik rankini osztálya ezúton kéri fel mindenegyes tagját, hogy december 28-ikán tartandó havi gyűlésünkön minden tag tartsa komoly kötelezettségének megjelenni, mert ezen a gyűlésen lesz az új tisztikar megválasztva az 1920-ik évre. A meg nem jelenő tagok \$1.00 büntetést fognak fizetni, melyet az osztály a novemberi gyűlésen szavazott meg.

Az osztály megbízásából

Máté Dániel, elnök.
Demjén János, lev. titkár.

UTLEVELEK

Hajójegyek

KÖZELEDIK Szent Karácsony Ünnepe niessen PÉNZKÜLDEMÉNYÉVEL hogy felvidithassa otthon nélkülöző családjának karácsonyát

A KORONA ÁRFOLYAMA olcsó a pénz BIZTOSAN MEGKAPJÁK

Írjon, vagy jöjjön el személyesen irodámba, a hol pontos és előzékeny kiszolgálásban fog részesülni.

John Nemeth, Jr. Banker

437 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

és

231 W. Girard Ave., Philadelphia, Pa.

PENNSYLVANIA ALLAM ELLENŐRZÉSE ALATT. --

ELSŐ A BIZTONSÁG!

MOST VÁSÁROLJA BE A

TÉLI RUHÁZATÁT

A jó ruhák igen nagy szerepet játszanak az ember életében és a legtöbbben tudják is ezt. Nálunk bősbőben találhat ruhákat, a melyekben megbízhatók és a melyek teljesen ki fogják elégíteni. Ugy ruhákban, mint felöltőkben minden férfi megtalálhatja az izlésének megfelelőt. Egyszeres és két soros modellek övvel, vagy a nélkül, remek új szövés és színmintákban, tökéletesen szabva. — ÁRA

\$35-től \$85-ig

TÉLI KABÁTOK

ASSZONYOKNAK ÉS LEÁNYOKNAK --- POSZTÓ ÉS PRÉMANYAGBÓL

Ezek a kabátok mérsékelt árak mellett is teljesen kielégítenek divatosság tekintetében, az anyaguk finom velour, silvertone, lama a legújabb, kedvenc árnyalatokban, plainen szabott modellek, sok van Hudson foka gallérral, övvel, zsebekkel s közelével. Szép gombok. Asszonyok és leányoknak való nagyság, utcai, házi és délutáni viseletre.

\$59.00

Karácsonyi küldemények

Ha e héten küld árukat a rokonainak, vagy barátainak MAGYARORSZÁGBA, minden lehető elküvelünk arra, hogy azokat még az ÜNNEPEKRE megkaphassák

Mindenemü információért jöjjön először a MAGYAR OSZTÁLYBA, a mely a BASEMENTBEN van, az ötdödik avenuei bejárattól jobbra.

KAUFMANN'S

"THE BIG STORE"
5th AVE SMITHFIELD & DIAMOND STS.
PITTSBURGH, PA.

HIREK A PITTSBURGHI

R. KATH. EGYHÁZBÓL.

Közl.: Kovács Lajos plébános.

**TEMPLOMSZENTELÉS
PITTSBURGHBAN.**

A magyarság egy újabb várát jövő vasárnap szenteli föl a püspök.

Nagy ünneppépre készülődik nemcsak Pittsburgh városának lelkes magyarsága, hanem az egész környék hazafias és valóságos népe. E napon fogja ugyanis Regis Canevin püspök ur ömeltósága a pittsburghi magyarok új templomhelyiségét felszentelni, hogy most már saját hajlékukban és magyar nyelvükön imádhassák az Istent azok a derék pittsburghi magyarok, kik áldozatot nem ki melve ezeket adtak össze, hogy végre annyi küzdés után elérhessék vágyaik netovábbját és hajlékot emelhessek az Ur Jézusnak.

Az ünneppépre messze földről fog összeseregleni a magyarság és újra tanulejt fogja adni, hogy a Magyarországból kivándorolt derék munkás nép szereti vallását, hűség és hazájához és ettől eltávoztatni nem tudja soha senki sem.

A hitközség előjárósága, élén plébánosával mindent meg tesz, hogy ezen ünnep örökké emlékeztetésé maradjon a pittsburghi magyarok életében. Már minden előkészület megtertek, hogy az ünneppé minél impozánsabb módon folyjék le.

A hitközség plébánosa, hogy a költségek ne terheljék a hitközséget, felkérte a derék nőket, hogy az ünneppé és a diszvaszora költségeire kollektáljanak. Egy hét alatt 452 dollárt hoztak be a parochiára azok a lelkes magyar asszonyok, akik fáradságot nem ismerve, járták be a magyar hittestvérek lakásait, hogy e célra gyűjtessenek. Megérdemlik, hogy neveiket megemléstük. Gazdik Istvánné és Herpák Andrásné Hazelwood alsó részén 90 dollár, Kovács Ferencné és Kocsis Andrásné Scotch Bottomban 68 dollár 25 centet, Fodor Ferencné és Szász Andrásné Glenwoodon 72 dollár és 75 centet, Pesti Kovács Mihályné és Halász Jánosné Bates streeten 60 dollár és 70 centet, Klema Istvánné 50 dollárt, Kmetz Andrásné és Juhász Jánosné South Sideon 53 dollár és 75 centet, Takács László Greenfielden 18 dollárt, Seres Andrásh Hazelwood felső részén 6 dollár 25 centet, Galata Imréné és Laczkó Jánosné Allegheny részén 17 dollár és 70 centet gyűjtöttek, ehhez járult özvegy Gáll Mihályné sorsidei hívónk külön ajándéka 15 dollár. Az egész egy heti gyűjtés eredménye 452 dollár és 45 cent, a mit a gyűjtők múlt vasárnap szolgáltatottak be a plébánián. Így egy cent kiadása sem lesz a hitközségnek és hihetőleg pár ezer dollár tiszta jövedelem fog befolyani a szentelési szertartás alatt, mi az agyonszerelt hitközségnek valóban Isten áldása lesz, mivel a majdnem negyven ezer dollár adósságból újból törleszthet a szegény egyház egy pár ezer dollárt. Kovács Ferencné egy remek szép oltárterítőt készített a templom számára.

A szentelési programot itt

UJ TALÁLMAJ.

Akár farmer, munkás vagy mechanikus Ön, feltétlenül szüksége van árra. Pénzt és időt takarít meg általa. Mindenféle javítást eszközölhet ézen árral, mint cipő, szerszám s más könnyű vagy nehezebb javítás. Gyorsan és jól varr, akár a gép. 20 yard cipő fonálal és 2 darab tű csupán \$1.00. 7 darab \$5.00. Egyszerű és gömböcse extra tűk 10 cent darabja. Egy gömböcse villon fonál 15 cent. Pénzt és örömmel visszatérítjük, ha nincs megelegetve. Ne habozzon, hanem küldje rendelését azonnal a címre.

NATIONAL SALES CO.,
Sta. D. Box 90,
NEW YORK, N. Y.

**Felöltők és
Ruhák**

„Mindig megfelelnek, ha a mi ruháinkban veszi azokat!”

Ezen állításunkat az bizonyítja, hogy Pittsburgh lakosainak ezrei legjobban szeretik a mi ruháinkat.

A mi ruháink mindig kiváló minőségűek, válogatott anyagból, első rangú, tiszta és színes szálakkal vannak készítve. Ezen okok miatt viselője Ön is mindig Rosenbaum féle ruhákat.

A híres felöltőink és ruháink árai:
\$35.00 \$45.00 \$55.00

• KERJEN MAGYAR TOLMACSOT.

THE ROSENBAUM
THE STORE ABOVE IS THE CITY BRANCH
Beauty Street 2000 Pittsburgh in Merchandise of Cash
PITTSBURGH, PA.

adjuk és kérjük, hogy a megjelölt hívek ehhez tartssák magukat.

Vasárnap délután 2 és fél 3 óra között az egyletek gyülekezése a Marquette Hallban (Scotch Bottom).

2. Pontban fél három órakor megindulnak az egyházak és egyletek zászlók alatt és három zenekar kísérete mellett a felszentelendő templomhoz.

3. A templom helyiség ünnepélyes felszentelése.

4. Predikáció. Bent a templomban s püspög ur ömeltósága fog angolul, Szabó Miklós homesteadi görög katolikus magyar plébános magyarul predikálni. Ugyanekkor kint a szabadban a felállított oltárnál fűdő Major Dezső farelli, volt pittsburghi plébános fog predikálni.

5. Litánia és áldás bent a templomban és kint a szabadban.

6. Indulás. A magyar huszár által vezetett menet visszamentel a városon keresztül a Marquette Hallba, a hol fényes 4 fogós diszvaszoraival várják a vendégeket. Vacsora alatt "A Pittsburgh-Hazelwoodi Katolikus Magyar Ifjúsági Kör" tagjai diszvadása, ezeknek, valamint a McKees Rocks Első Magyar Munkás Dalkör karaként, több szavaltat fogja a községet szórakoztatni. Hiszszük, hogy a Pittsburgh és környékének színe java meg fog jelenni ezen a páratlan fényes ünnepélyen, hogy áldozzanak szent hitüknek és magyarságuknak Válságos idöket élünk. Össze kell tartanunk hazánktól elszakadt árva magyaroknak, a kiket az utóbbi évbén "annyi megaláztatás, annyi csapás ért, otthon is, itt is. Emeljük fel büszkén hitünk szent zászlóját. Lobogjon a zászló a pittsburghi magyar templom nagy ünnepén és adja hírül a pittsburghi és környékbeli magyarság, hogy nem kell félni addig a magyar hazának, míg olyan fiaik vannak Amerikában, akik hitük és hazájuk iránt hű szeretetüket megörzik szívükben haláluk órájáig.

Keresztelések. Karai Mihály és neje Somogyváry Mária leánya Mártha nevet kapott. Keresztelői Balázs Miklós és Somogyvári Anna.

Brogli János és neje Kovács Katalin leánya Róza, Mária nevet kapott. Keresztelői Hüperger János és neje Juhász Teréz.

A Szent Anna Egyet gyűlése. A Szent Anna templom Egyet tagjai gyűlést tartottak a plébános elnöke mellett. Sok üdvös felszólalás után kimondták, hogy felkérjük a Szent Anna egyet régi tisztviselőit, hogy hívják össze ök a gyűlést, azon jelenjenek meg, számoljanak le és a gyűlés azután új tisztviselőket fog választani. Azután a plébános indítványára elhatározták, hogy mindnyájan megmaradnak a Szent Anna Egyet tagjainak, azzal, hogy most már hivatásuknak fognak élni igazán és támogatni fogják mindenképen a templomot. E célból az egyet nevet eképen fogja át változtatni: A Pittsburghi Szt. Anna Római és Görög Katolikus Templomi és Oltár Egyet. A régi Szent József Egyet is fel akar támadni és egy templomi és betegsegélyző egyet akarnak alakítani a hívek Szent József pátrónusága alatt.

Ujabb ajándékozások. A pittsburghi hívek jó szívét mi sem jellemzi jobban, mint azok az adakozások, amiket a hívek tesznek, hogy templomhelyiségük minél szebb legyen. A múlt heti számunkban megemléstettük, hogy egy vasárnap több mint 2000 dollár külön ajándékozás folyt be egyes templomi szerekre. Most újabban a stáció képekhez ajánlottak Antal Gábor, Mészáros és Lovász Imre. Így 14-en vettek meg a stáció képeket, amiknek ára 520 dollár. A karácsonyi jászolhoz újabban ajánlatot tettek: Dravecz Ferenc és Béres Mihály. A jászol 200 dollárba fog kerülni. Nedbalek Ferenc kántortanító 40 dollár adományozott a hitközség pénztárába. Egy szenteltvízhintőt vett Barnóczky Borbála \$25-ért. Egy gyönyörű szinarany kehelyre, a mely legértékesebb ékszere lenne az egyháznak adakoztak: Novák Ferenc és neje 50 dollárt, Dezanics János és neje 40 dollárt, Major János és családja 25 dollárt, Seres Andrásh és neje 25 dollárt, Puskás Ferenc és neje 30 dollárt, Arobcics József 20 dollárt, Frind Ferenc 20 dollárt, Viszlaj Péter és neje 10 dollárt, öv. Tóth Lajosné 5 dollárt, (ezenkívül ő vette meg a 6 gyertyatartót a főoltárra 64 dollárért) és özvegy

Majoros Mária 5 dollárt. Összesen a kehelyre befolyt 240 dollár múlt vasárnap, jövő vasárnap hihetőleg még lesznek ajánlkozók az arany kehelyhez, melyet maga a püspök fog konsekralni.

**HIREK A SPRINGDALEI
REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.**

CANONSBURG, PA. Nagy csapás érte T. Kovács Andrásh és neje canonsburgi lakos honfitársunkat János nevű ki fiuk elhunytával, aki három éves korában hirtelenül halt el. Temetése nagy részvét mellett történt meg. A temetési szertartást a háznál Vasváry Ödön lelkész végezte. T. Kovács Andrásh Rev. Kerr, a First Presbyterian egyház végezte. T. Kovács Andrásh régi canonsburgi lakos, aki a magyarságnak minden mozgalmában tevékeny részt vesz.

Keresztelés. — Tözsér Lajos (Abauj m. Halmaj) és neje Sbaó Erzsébet westlandi lakosok újszülött fia János-Gyula névre kereszteltetett a canonsburgi templomban. Keresztelői Komáromi Sándor és Szabó Juliánna.

SPRINGDALE, PA. Tar Antal (Jánk, Szatmár m.) és neje Diószegi Róza springdalei lakosok leánya Klára-Erzsébet nevet kapott a keresztelésben. Keresztelői Balogh Kálmán és neje Piros Katalin mckeesportli lakosok.

DONORA, PA. — Pokol Károly (Záhony, Ung m.) és neje Iván Ilona donorai lakosok fia Károly névre kereszteltetett. Keresztelői Hegedűs Gyula és öv. Babincsak Bertalané.

A BROWNSVILLE, PA. S VIDEKI REFORM. EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

POLAND, PA. — Pavlik János egri (Heves m.) és Bartha Róza szernyei (Bereg m.) illettől szülök fia Sándor nevet nyert. Keresztelői gyanant Gergely Andrásh és neje szül. Szopó Juliánna grindstone (Pa) lakosok szerepeltek.

DAISYTOWN, PA. — Jakubát Ferenc kistráthi (Ung m.) és Kerékgyártó Juliánna bolyi (Zemplén m.) származása házaspár fia Ferenc névre kereszteltetett. Keresztelői lettek: Medve István és neje szül. Takár Gizella daisytonwni lakosok.

PIRCEDALE, PA. — Kiss János felsődobszai (Abauj megye) és Hajdu Erzsébet nagykinizi (Abauj megye) születésű hitvestársak fia Sándor nevet kapott. A keresztelőket tisztelt Lehoczy Bertalan és neje szül. Hajdu Juliánna pircedalei lakosok töltötték be.

Halalozás.

ARNOLD CITY, PA. — Hat hónap leforgása után másod ízben érte szomorú vesztés Erdelyi János és neje szül. Mózes Zsuzsanna szülökét, akik mindketten a Zemplén megyei Vajdacska községbe valók. Előbb egy tíz éves viruló leánykájok, most pedig két esztendős Ferenc nevű gyermekük távozott el az élők sorából. A temetés szép számú közönség jelenlétében folyt le. A gyászszertartást Székely Sándor brownsvillei, Pa. ref. lelkipásztor végezte, elbucuztatván a hirtelen elköltözött fiucskatól az édes apát és édes anyát, továbbá Zsuzsanna (férj. Lovas Jánosné), Juliánna, Eszter, Gyula, Telma és János testvéreket, s Erdelyi Andrásh, Mózes Andrásh és Mózes János nagybátyákat, valamint Medgyesi János és neje szül. Vaszil Erzsébet keresztelőket s az egész végtisztességtevő gyülekezetet. A koporsót a belle veronai (Pa.) temetőbe kísérték s ott helyezték nyugalomra.

Ha nyomtatványra van szükség, írjon nekünk s a legjobbat fogja kapni olcsó árért.

**DEGEN TÖKE
ROMÁNIÁBAN.**

Románia iparában jelentéken szerep jut a román tőkének, a mennyiben a külföld a román piacon összesen 80.2 százalékkal van képviselve. Ez annál érdekesebb körülmény mert Románia területe és főleg természeti kincseinek szempontjából egyik legnagyobb és leggazdagabb állama déli Európána. A természeti kincsek kihasználása majdnem teljesen idegen kézen van, ami a románok üzleti leleményességére fölötté jellemző.

Nemzetiségek szerint a külföldi tőke következőleg van képviselve Romániában: Német ország 23.7, Hollandia 19.5, Anglia 18.8, Ausztria Magyarország 12.9, Belgium 11.3, Franciaország 7.3, az Egyesült Államok 4.8, Olaszország 1.4 és Bulgária 0.4 százalékkal. Az összes külföldi befektetés összege 500,000,000 lei, vagyis 95 millió 500 ezer dollár, melynek tulajdonos része az olajiparban szerepel és kivétel csak Magyarország és Ausztria képeznek, mely országok 64 millió tőkével a román erdőiparban vannak érdekelve. A román cukoripar is idegen kézen van, a menyiben az teljesen Belgium ellenőrzése alatt áll.

UJ HELYI KÉPVISELŐNK.

Ezenel tudatjuk az Erie, Pa. és környékén lakó magyarsággal, hogy lapunk képviselőivel

**HELYREÁLLITOTTÁK
A FORGALMAT!**

A FEDERAL RESERVE BOARD helyreállította a nemzetközi bank összeköttetést a világnak majdnem minden nemzetével.

Mi is megnyitottuk az összeköttetést ezen országokkal s örömmel állunk az Ön rendelkezésére.

MELLON NATIONAL BANK

Magyar Osztálya
411-413 FIFTH AVENUE,
PITTSBURGH, PA.

PÁRATLAN UJDONSÁG.

OLVASÓ! Akar egy megbízható, jó órát? Itt az óra, mely felülmúlja a többi. Ezt az órát minden nyolc napon csak egyszer kell felhúzni, mutatja az órán, percen, másodpercen kívül a hét napját, a hónap hányadikát, 21 évre járulva; Rendes ár \$19.00, de mi rövid ideig szép arannyal futtatott óralánccal együtt \$12.95-ért áruljuk. Hordja az órát 5 napig és ha nem lesz megelegetve vele, küldje vissza, pénzt visszaadjuk. Képezje csak el, milyen előnyére válik ilyen óra viselésé. Ne küldje be az összes pénzt, csupán egy dollárt a rendeléssel a többi megfizeti, ha megérkezik az óra. Küldje be rendelését még ma azonnal. — Gyönyököket keressünk.

NATIONAL SALES CO.,
Sta. D. Box 90,
NEW YORK, N. Y.

„MAGYARORSZÁG MINDEN RÉSZÉBE LEHET UJRA PÉNZT KÜLDENI!”
— Ezt jelenti egy kábeltávirat, mely november 24-én érkezett címünkre:

Karácsonyi Pénzküldés.

Közeledik a karácsony ünnepe és így csak természetes, hogy az amerikai magyarok az óhazában élő szeretteikre gondolnak és módot keresnek arra, miképp varázsolhatják boldoggá, széppé az otthoni levők szomorú, szegényes karácsonyát. Erre most csak egy mód van: HA PÉNZT KÜLD NEKIK, MERT MA MÁR PÉNZERT CSAK NEM MINDENT LEHET KAPNI AZ ÓHAZÁBAN.

TELJES BIZTONSÁGGAL KÜLDHET PÉNZT MAGYARORSZÁG MINDEN RÉSZÉBE.

Bármely budapesti címre, bármely budapesti bankba, vagy Magyar Postatakarékpénztárba és az összes meg nem szállott megyébe. Ezen területen a régi magyar korona van forgalomban.

Abauj m. északi része, Árva, Bars, Bereg, Esztergom északi része, Hont, Liptó, Máramarosnak a Fekete Tiszától északra eső része, Nógrád az Ipolytól északra, Nyitra, Pozsony, Sáros, Szepes, Trencsén, Turóc, Ugocsa északi része, Ung és Zemplén északi része. Ezen megyékben csehoszlovák korona van forgalomban.

Alsó-Fehér, Arad, Beszterce-Naszód, Brassó, Bihar, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Krassószörény, Maros-Torda, Máramaros déli része, Nagyküküllő, Szatmár egy része, Szeben, Szolnok-Doboka, Szilágy, Torda-Aranyos, Temes, Ugocsa déli része és Udvarhely megye. Ezen megyékben román lei van forgalomban.

Horvátország, Szlavónia megyéibe, a hol a jugoszláv korona van az van forgalomban.

A bánati megyékbe, ahol szerb pénz van forgaolmban.

Ha azt akarja, hogy pénze teljes biztonsággal érkezzen az óhazába, a dollárokat erre a címre küldje:

KISS EMIL Bankár

133 SECOND AVENUE, NEW YORK.
ALAPITVA: 1898.

Ezer és ezer ember térfereg itt New Yorkban, várva a hazautazás lehetőségére. Költik a pénzüket és ezer veszedelemnek vannak itt kitéve. Ujra figyelmeztetem az amerikai magyarokat, ne hagyják el vaktában munkahelyüket, mert a hazautazás ma még nagyon nehéz és nagyon bajos. De ha már New Yorkban vannak, őrizkedjenek ismeretlen emberektől, és ne váltssák be pénzüket vagy a magukkal hozott csekket, amig előbb személyesen nem keresnek fel irodámban.

BETÉTEKRE 4 SZÁZALÉK KAMATOT FIZETEK.

MAGYAR HIRADÓ

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: TARKÁNYI BELA.

Telephone, Bell phone: Hazel 466 R. PITTSBURGH, PA. 4805 SECOND AVENUE,

HUNGARIAN HERALD

THE LARGEST HUNGARIAN WEEKLY IN UNITED STATES. ISSUED EVERY THURSDAY.

Subscription rate one year \$2.00. 4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Editor and Publisher: H. T. TARKANYI.

Telephone, Bell phone: Hazel 466 R.

Entered as Second Class Matter May 4, 1909 at the Post Office at Pittsburgh, Pa. under the Act of March 3, 1879.

AZ ÉHHALÁLRA ÍTÉLT ORSZÁG.

REVAL, ESZTHONIA, nov. 21. — Az egész bolsevik Oroszországban dühöng az éhség. Angol katonák, a kik az orosz bolsevikiek foglyai voltak, azt mondják, hogy a gyermekek úgy pusztulnak, mint a legyek Moszkvában egy üveg tej 40 rubel, míg egy font vaj ezer rubelbe kerül.

Azt az országot, a melyben ma ilyen jelenetek játszódnak le, a szövetségesek az igazság, a demokrácia nevében ítélték erre a szörnyű sorsra. A főnti híradás csak Moszkváról beszél, de más hírek hasonlókat írnak Petrográdról és Oroszország nagyobb városairól is.

Az elfásult emberi lélek már meg sem ütközik ezeken. Hozzájuk szoktak. Meg aztán tudjuk, hogy a szövetségesek Oroszországot blokád alá helyezték, teljesen elzárták a külvilágtól, már pedig a blokádok a gyilkolás célja. Gyilkol is. Hogy nem azokat gyilkolja meg, akiknek szánya volna, az nem a szövetségesek hibája.

A blokád a lehető legembertelenebb mód, amit valaha az egyik ellenség a másik tökéletesére alkalmazott. Gonoszsága épen abban rejlik, hogy borzalma nem azok szenvedik meg, akiknek a blokád szánya van, hanem az ártatlan, tehetetlen népek milliói.

S kik a hibások abban, hogy a szerencsétlen Oroszországban ilyen irtózatok uralkodnak? Anglia, Franciaország vagy Amerika talán? Általában így szokták mondani s ezt a három országot okolják a borzalmas oroszországi állapotokért — de ne feledjük, hogy az országok nevei alatt nem szabad azoknak neveit értenünk.

De azért bizonyos tekintetben ennek a három országnak egyébként jóakaratu népe is bűnös ezeknek a szörnyűséges állapotoknak előidézésében. Nem azért, mintha maga a nép akarta volna, hanem azért, mert elnézi, megengedi, hogy a világ egyik legnagyobb népével és országával minden igaz ok nélkül így bánjanak el.

MAGYAR BÉKEKÖVETEK PÁRISBAN.

(Flyt. 1-ső oldalról.)

utáni vágy nem kisebb bennök. A királypártiak elkéseredett, védekező küzdelmét Nitti miniszterelnök vezeti.

Egy általában nem biztos, hogy a királynak lesz elég bátorsága megjelenni a parlament megnyitóján. Félnék tőle, hogy az ellenzék a lehető legdurvábban ki fogja gunyolni és füttyülni s pártja szeretné ettől a keserves tapasztalattól megmenteni a királyt.

Olaszország ma minden kétséget kizárólag tömörített és csöbde került. Nemzeti adóssága több, mint 20 ezer millió dollár s a kormány tépi a haját, hogy csak legalább a kamatokat és a kamatok kamatját honnan teremse elő, természetesen csakis újabb kölcsönökben.

Már most tisztelem, csókolom kedves családjával, maradok tisztelettel a két árvammal Margit és János, Isten velök, velünk is.

Alaptőke tartalék és betétek összege \$2,124,426.00

JÖN A KARÁCSONY, BOLDOG ÜNNEPEKET

Gyors, pontos és megbízható pénzküldés.

szereshet rokonainak, ha pénzzel lapi meg őket és lehetővé teszi, hogy mindent beszerezhessenek az ünnepekre, úgy, hogy ne legyenek nélkülözésnek kitéve. Ha most küldi pénzét általunk, karácsonyra megérkezik odaát, a hol megbízható képviselőnk levonás nélkül kifizetik.

Felvilágosításért és tanácsért forduljon bizalommal hozzánk

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK

1597 Second Avenue, corner 83rd Street, NEW YORK CITY.

Bankbetéteket kamatozásra elfogadunk.

Utlevelet szerzünk. Hajójegyek a legjobb vonalra.

rencésen haza került a háborúból, Gyuri pedig itthon volt, mert ő szegény beteg volt régen és 1918-ban, májusban ő leszámolt mindenről.

NÉMETSZÁG ROHAMOS TALPRAÁLLÁSA.

Németszág az összes európai államok között a leggyorsabban halad a felépülés útján és ha ilyen iramban halad to-

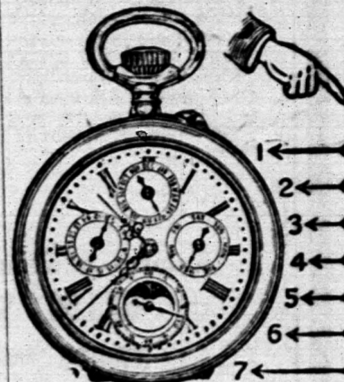
vább is, úgy ar égi külkereskedelmét hamarosan ismét visszaállíthatja sőt a többi államokét is képes lesz magához ragadni.

20,000 UJ MILLIOMOS.

Egy tekintélyes chicagói bankár állítása szerint a háború 20,000 új milliostm produkált az Egyesült Államokban, a kik a hadi felszerelések gyártásából szerették vagyonuk legnagyobb részét.

Ha nyomtatványra van szüksége, írjon nekünk s a legjobbat fogja kapni olcsó árt.

ELTÉR MINDEN LÉTEZŐ ÓRÁTÓL.

Valahára mindenki birtokába juthat olyan csodálatos órának, melynek hat mutatója van s melyekkel mutatja az órát, mutatja a perceket, mutatja a másodperceket, mutatja a hét napjait, mutatja a hónapnak napjait, mutatja a hónap nevét, mutatja a hold változásait.

European Watch Co., 1065 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. DEPT. C. 309. (Dec. 18.)

CSEHEK MAGYARORSZÁGON

Az itt közölt levelet Simko Mihály Alleghenyben lakó honfitársunk kapta az Abauj megyei Buzita községből. A levélben említett János az öcsése, Pista pedig a sógora.

Kedves ismeretlen sógorom!

Nem tudom, hogy kezdjem el szomorú soraimat, mert az én fájdalomamat leírni sem lehet, csak érezni azt. Most ebben az évben június 2-ikán kegyetlen sors ért minket, amire már nem számítottam.

Aztán vagy harminc épületet folygújtottak. Nekünk a városunk égett le, de bizony az én apámnak mindene. Képzeld csak, kedves sógor, mily gyötrelmet kell nekünk élni és ez történt június 2-ikán és a kis Jánoskám 11-ikén, 9 nap múlva született meg és már most nincsen egyéb céloom, mintha valahogy kijuthatnánk Amerikába.

INGYEN! INGYEN! INGYEN!

EGY FONOGRÁF MINDENKINEK!

Ha ezt az órát megrendeli tőlünk, küldünk Önnek egy fonográfot s lemezzel és egy csomag tétel TELJESEN INGYEN. Sohasem kínálkozott Önnek olyan rendkívüli alkalom mint ez.

European Watch Co., 1065 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. DEPT. E. 220. (Dec. 18.)

Utolsó alkalom finom italt szerezni.

Amok számára kik élvezet találnak egy pohár sörben vagy érettebb italban, itt az utolsó alkalom, hogy kielégíthessék kívánságukat. Egyedül mód erre az, hogy maugst csinálják az italt. Orthen söröző és a csevegő italoknak hazán és sepek, nekik is szívesen Amerikában alig ismeretes. Európában ez mindennapos dolog minden háztartásban. Hogy a különleges hozzájáruláson olyan sörözhöz, mely az otthoni ital készítés minden titkát és csínját kinyitja, így az utolsó sörözőt, összeállított egy ilyen sör konyvvet melyben 200-NAL TOBB utasítás, felvilágosítás van, melyek szerint konyhájában sör, bort, szit, whiskeyt csinálhat. Ezen könyv címe: SECRETS OF HOME BREWING. Az italtól könnyen és eredményesen készítheti konyhájában mindenütt kapható terményekből. A probl-

European Watch Co., 1065 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. DEPT. E. 220. (Dec. 18.)

Advertisement for Silver Top beer. Features a large illustration of a man carrying a heavy load on his back, with a bottle of beer in the foreground. Text: 'The strength of Labor SILVER TOP', 'Igyék Silver Top-ot és akkor valódi italt iszik. A benne levő legfinomabb minőségű malátá, komló, stb. olyan táperőt adnak neki, hogy olyan éltető, mint a milyen jóízű.', 'Give it a whirl', 'Independent Brewing Company of'.

MUNKÁBAN A HIRADÓ NAPTÁRA.

A Magyar Híradó — mint minden évben — úgy az idén is kedves meglepetést fog szerezni sok ezer olvasójának. Már munkában van, már dolgoz kezek állandóan azon fáradoznak, hogy minél szebb, minél kedvezőbb meglepetéssel szolgálhassunk olvasóinknak az idén. Pompás rajz fogja díszíteni naptárunk külső oldalát s a művésze kezét alól nem sokára kikerül a színes pompás rajz, melyet akár keretbe is lehet majd foglalni és a szoba díszé gyanánt a falon elhelyezni. Hogy mit ábrázol a kép, nem áruljuk el, hogy annál nagyobb meglepetést szerezzünk vele.

Idei naptárunknak egyik érdekessége egy két felvonásos eredeti bohózat lesz, melyet Pittsburghban már előadtak, még pedig olyan sikerrel, hogy a jelen voltak még napok mulva is kacsagtak, ha a bohózat pompás humoru, csillogó elmességű részletei eszükbe jutottak. Hisszük, hogy ez a bohózat be fogja majd járni Amerikát, miként a Magyar Híradó korábbi naptáraiban közölt vígjáték is nagy sikereket aratott mindenfelé az amerikai magyarság körében. Ma, amikor hazulról nem kapni egyáltalán könyveket, szindarabokat, kétszeres értékkel bír a naptárunkban megjelenő bohózat s aki jól akar mulatni és szereti a kacagató olvasni valót, az nagy gyönyört fog találni a bohózat elolvasásában.

Másik érdekessége lesz naptárunknak azon "Csatatörténetek" a leközlés, melyek apróbb, megkapó érdekességű történeteket mondanak el az 1848—49-iki szabadságharóból. Ezek a hazafiságtól izzó, lelkes történetek belemarkolnak a lelkünkbe és élénk varázsolják azt a csodás multat, melyre gyászos borongással, büszkeséggel tekint a magyar. A mostani háboru ezernyi gondjától és bajától elesigázott magyar lélek boldog megnyugsem voltunk és nem leszünk hívei a megadásnak, hanem az örök reményt és bizalmat fog önteni a csüggedőkbe. Mert mi soha-vással fog megpihenni ezeken a történeteken s bizonyára erőt, füzdelemnek, harcnak s eszünkben van Madách nagyszerű mondanása: Ember küzdj és bizva bizzál!... Az önbizalmat, ezt az öserőt akarják feltámasztani és ébren tartani a "Csatatörténetek".

Lesz azután egy értékes bányacikkünk is. Lapunk a szénvidékek központjában, Pittsburghban jelenik meg s bányászolvasóink nem száma tette egyenesen kötelességünké, hogy lapunkban meghonosítsuk a bánya oldalt. Lapunknak bánya oldala már megbecsülhetetlen nagy szolgálattal tett olvasóinknak és pedig nem csupán azoknak, akik bányászok, hanem többi olvasóinknak is. A bánya ugyanis azon alap, melyen az egész ipar és kereskedelem felépül, épen úgy mint az alapokon a ház. A bányavilágban történő események kihatással vannak a többi iparágak hálózatára, tehát roppant fontossággal bírnak a bánya hírei nem csupán a bányászokra, de többi munkás olvasóinkra is. Nem a diésekvés mondatja velünk, de általánosan elismert vélemény, hogy a mi bányahíreink és cikkeink nagy szakértelemmel és tudással íródnak és azoknak nagy hasznát vették már olvasóink. Bányász olvasóink iránt érzett ragaszkodás és rokonszenz az irányítója bánya oldalunknak s őket és az ő munkájukat becsüljük meg, midőn hetenkint róluk írunk.

Csak természetes tehát, hogy naptárunkból sem maradhatnak ki bányászaink és olyan ismertető cikket írunk, mely az ő világukban játszik, őket érdekli s a mellett sok hasznos tapasztalatot vonhatnak le. Ezen közelményt már előre is ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Ezek lesznek naptárunk kiemelkedő részei. Lesz még benne sok olyan apróság, mely gyönyörködtetni fogja olvasóinkat. Ne legyen egyetlen magyar család sem, a hol nem foglal helyet a Magyar Híradó naptára. Mindenki ingyen kapja meg naptárunkat, akinek előfizetése rendben van s aki 15 centet beküld naptár szállítási díj címén. Hisszük, hogy az amerikai magyarság ép oly szeretettel fogadja idei naptárunkat, a milyen szeretettel mi nyújtjuk át nekik.

ÉBREDNEK A TÓTOK.

Eppen másfél éve annak, hogy Pittsburgh füstös városa történelmi nevezetességű testvéri ölekezésnek volt színhelye. 1918 május havában összejöttek ide az amerikai tótok vezéremberei, hogy egymás kebelére borulva szídják és átkozzák az "elnyomó", "zsarnok", "barbár" magyar nemzetet, hogy megtervezék, mikép lehetne szép Magyarország ezer éves testének megcsontítása révén megalkotni Tótországot. Eljött erre a gyűlésre nagy alázatossal az uborkafára kapaszkodó Maszarik uraság is, hogy nagy ravaszul beadja a mit sem sejtő tótoknak a politikai kábítószert s aztán zavartalanul folytathassa kalózkodását a politika piszkos tengerén.

Az elkábítás sikerült is s épen másfél év kellett hozzá, hogy a tótok ébredni kezdjenek s tisztán lássák, mit ér a cseh testvér szava, becsülete. Az óhazából érkező hítelek hírek alapján lassacskán felnyílt a tótok szeme, elfogyott birkatürelmé s a mult héten, november 20-án végre nyíltan és bátran talpra állt az egész amerikai tótság, hogy véget vessen, ha ugyan lehet, a csehek fojtogató öléésének. S mint másfél év előtt Pittsburghot választották arra, hogy a cseh igát nyakukba vegyék, most is e várost tisztelték meg azzal, hogy innét próbálják jövátenni a mult rövidlátását.

Az említett napon 200.000 tótt képviselő kiküldött jött össze a Fort Pitt Hotelben Ame-

rika minden részéről. Képviselve volt minden tót egylet, sok egyház, katolikus, protestáns egyaránt. S azok a szép jelzők, melyek másfél évvel ezelőtt a magyarokra hullottak, most a cseh testvérek jutottak ki. A levert hangulatú, elkeseredett lelkületű gyűlésen elsősorban és főképpen a dicső Csehoszlóvák köztársaság női elnöke, Maszarik Tamás ellen keltek ki a jelenlevők. Nyílt esküszóval vádolták jellemtelenséggel a tótok s rávolvasták, hogy tisztességebb emberek lógtak már, mint ő. Másfél évvel ezelőtt az amerikai tótság képviselőinek jelenlétében ünnepélyesen aláírt egy megegyezést, mely szerint, ha segítik őt az elnöki szék elnyerésében, igéri, hogy a tót nép a csehekkel egyenlő jogokat fog kapni, a tótok belügyeibe nem fog avatkozni, minden téren feltétlen szabadságot és egyenjogúságot biztosít nekik. Ez azonban mind csak írott malaszt maradt s mint Maszarik a tótok vállán elérte az elnöki széket, menten felrugta őket azzal a megegyezéssel együtt, melyen tisztességeve éktelenkedik. A gyűlés az ellene felhozott vádakot jegyzőkönyvbe foglalta s annak másolatát a megszegett szerződéssel együtt megküldte a washingtoni kormányynak s béke konferenciának. Ezen jegyzőkönyvet aláírták a 10 ezreket számláló tót egyletek vezérei, a különböző vallású egyházak kiküldöttjei. A gyűlésen a legnagyobb

tót egylet, a Jednota elnöke, Pirhalla András, elnökölt.

A jegyzőkönyv a csehek összes szennyest feltárja. S ha a jeles békekonferencia ezt olvasni fogja, feltétlenül pirulnia kellene egyik nagyrabcsúll szövetségének becsületességéért, de legföljebb egy édes mosoly fog játszadoni Clemencau és Lloyd Gyuri ajkán annak láttára, hogy Maszarik sógor milyen szépen eltanulta tótluk a mesterséget s talán még le is pipázta őket. A tótok ezen fájdalmas feljajdulásának bizonyára annyi hatása lesz, mint volt a magyar nemzetének, midőn a szövetségesek másik jeles tagja, az oláh rabló, bockoros lábával ráhagott a magyar nemzet torkára. De jól van ez így! A közös gyűlölet, a közös bosszú értelet összehozza a mesterségesen egymás ellen szított nemzetet és midőn majd egykoron eljön a leszámolás órája, együtt fogja az találni a magyart és tótot.

A jegyzőkönyv azzal vádolja Maszarikot, hogy a bolsevizmus, a vallástalanság terjedését előmozdítja, kegyetlenül gnyomja a politikai és felekezeti lapokat, melyek szót mernek emelni a tótság érdekében, azok szerkesztőit, valamint a hitvédelmező papokat a legrendőbb börtönkbe dobatja. A tótokra rá akarják erőszakolni a cseh kényuralmat, el akarja törülni a tót nép jellegét, nyelvét, szokásait s mindezt úgy tünteti föl a külvilág előtt, mintha a tótok maguk akarnák. Ráolvasták, hogy azok, akik a tót népet Prágában képviselik s annak nevében hoznak törvényeket és intézkedéseket, nem egyebek mint a csehek által megvárosított multu alakok. Erélyesen követelik az amerikai tótok, hogy Maszarik a megegyezés minden pontját becsülettel tartsa be, az ártatlanul singlő 17 ezer politikai rabot bocsássa szabadon, s a tótok önkormányzati és önrendelkezési jogát ne

tekintse egy darab rongy papírosnak.

Ezenkívül sok más tárgy került a gyűlésen megvitatás alá, melyek mind a csehekkel voltak összekötésben. Elhatározták azt is, hogy ha ezen felszólalásnak hatása nem lesz, akkor másképpen fogják észteréíteni az elvakult testvért.

Lapunk hasábjain megírtuk a tótok kálváriáját. Aki ezen cikksorozatot figyelemmel kísérete, megérti, hogy milyen keserves kiábránduláson ment keresztül a tót nép, milyen keservesen csalódott azokban, akikben legjobban bízott. A mult gyűlés megindította a bijnhódás azon követ, mely rövid idő mulva le fog zuhanni a csehok fejére s össze fogja zuzni őket azért, mert szép magyar hazánk levegőjét meg merték mételeyezni jelenlétükkel. Cseh horádák Szyatopluk vezetésével már egyszer rohantak hanyathomlok a szent haza földjéről, de ezen rohanás játék lesz

PALÁSTHY SÁNDOR SZINTÁRSULATA
 Palásthy Sándor, igazgató. Mártonfaly György, karmester.
 Kövessy Mihály, üzletvezető.

1919 DECEMBER HÓ 2-IKÁN,
 kedden este 8 órakor

PITTSBURGHBAN A MOOSE HALLBAN
 SZINRE KERÜL:
LUXEMBURG GRÓFJA

Operette 3 felvonásban, szövegét írták Willner és Bodánszki, zenéjét szerette Lehár Ferenc.

DECEMBER HÓ 5-IKÉN, PÉNTEK ESTE
 8 órakor szinre kerül Ohnet György nagyszerű 3 felvonásos színműve,
VASGYÁROS

Helyárak: \$1.30, 1.00 és 75c. a háborus adóval együtt.

Jegyek előre válthatók: "Magyar Otthon" Restaurantban, 437 Third Ave., Erdely Kálmán gyógyszerárában, 114 Greenfield Ave., Pittsburghi Magyar Kör, 1516 Fifth Ave., Breuer Lajos gyógyszerárában, 5451 Second Ave. és Székcsay György iróházában, 4733 Second Ave.

ÖT DARAB INGYEN

50 szelvényért, mely vele jár a

OCTAGON

Szappan = Mosópor = Tisztító

ENGEDJE meg, hogy bemutassuk önnek az Octagon White Floating szappant, mely tiszta, fehér és kissé illatosított. Ez az ami kell önnek a fürdőszoba és a mosdó részére, valamint finom ruhanemű mosásához. Adunk önnek 5 darab Octagon White Floating szappant teljesen ingyen, hogy módjában legyen egy alapos próbát tenni. Hetekig tartó szappant kaphat, egy centjébe sem kerül. Gyűjtse az ajándék-szelvényeket, melyeket minden Octagon termékkel adnak. Mindegy, hogy Octagon szappan, mosópor vagy tisztító használja, a szelvényeink egyforma értékűek, együtt válthatók be. Ha van 50 szelvénye, cserélje be 5 darab ingyenes Octagon White Floating szappanra, akármelyik

OCTAGON SOAP PREMIUM STOREBAN:
 121-7TH STREET, PITTSBURGH, PA. 93 NORTH MAIN ST., WILKESBARRE, PA.
 323 NORTH WASHINGTON AVE, SCRANTON, PA.

Vagy ha kétfelment önnek premium üzletünkbe személyesen eljönni, küldje el szelvényeit közvetlen e címre: Colgate & Co., 36 York Street, Jersey City, N. J. és az öt darab ingyenes Octagon White Floating szappan PORTOMENTÉSEN el lesz küldve az ön címére. A levélben, mellyel a szelvényeket küldi írja meg világosan, hogy kéri az öt ingyen szappant és adja teljes nevét, pontos címet, Város, utca és házszám.

Az öt darab ingyen szappannal is kap ajándékszelvényt, melyeket beválthat majd a többi gyűjtött Octagon szelvényekkel együtt szép ajándékokra.

Octagon Floating szappannak rendes bolti ára mindig ugyanaz, mint az Octagon Laundry szappané.

Ezen rendkívüli ajánlat csak 1920 február 1-ig érvényes.

Egy személy csupán 5 szappant kaphat a szelvények ellenében.

ontos zható ldes.
 nepekre, odaát, a
 szerzünk. a legjobb lra.
 mindenki bir- olyan csodá- melynek hat s melyekkel
 Chicago, Ill. (Dec. 18.)
 rezni.
 dóban!

A SZENÁTOROK VIZSGÁLATÁNAK EREDMÉNYE.

HOGYAN VÉLEKEDIK A SZENÁTUS VIZSGÁLOZOTT-SÁGA AZ ACÉLSTRÁJKRÓL.

Azon jelentés, melyet a szenátorok készítettek az acélstrájkokról bővebben foglalkozik William Z. Foster szereplésével, aki a strájkot irányító bizottság titkára és Jacob Margolis ügyvédje. Általánosságban azt mondja a jelentés rólok: "Ezek az emberek veszedelmet jelentenek első sorban az országra nézve s veszedelmet magára a munkásokra. Nem helyes, hogy azokat a munkásokat, akik jogaikért küzdenek, olyan emberek képviselik, mint ők. Ha Mr. Foster a munkások érdekeit valóban a szívével viseli, a legokosabb dolog a mit tehet, hogy ott hagyja a vezéri szerepet. Az ő vezérsege sokkal többet árt a munkások ügyének, mint használ. Ha azonban ő nem hagyja ott a vezérseget, úgy maga a munkások unió vezetője általa elveszti azt a bizalmat és rokonszenvet, melyet más vezérlet alatt feltétlenül megszerzhetett volna."

A jelentés azután ismerteti Foster különböző írásait, majd áttér Jacog Margolis azon valószínűsítésére, melyet a bizottság előtt tett Washingtonban s melyet mi is ismertettünk s csodálkozását fejezi ki azon bátor- ság és nyíltság felett, mellyel romboló tanait kifejtette. Majd ezeket mondja a jelentés: "Margolis nem tagja a munkások unió- nak, de sietett az I. W. W. anarkista szövetség támogatá- sát biztosítani a strájkolóknak. Neki nagy befolyása van az orosz anarkista szervezetre s nyíltan bevallja, hogy ő maga is anarkista. Margolis szoros

összeköttetésben állott Goldman Emával és Berkman Alexander-rel s az volt a szándéka, hogy a jelenlegi kormánnyal elégedet- len elemeket szervezze és cso- portosítsa. Az anarkista tanok terjesztésében nagy szerepe van s ő maga is kifejezetten min- den fennálló kormányforma el- len van.

Margolis maga nevéknél- sebb férfi s határozottan kén- s arra, hogy hatalmas rombolás- okozzon. Az ő terve az, hogy a kormányt békés eszközökkel tevére lehetetlenné, ő nem rok- onszenvez az amerikai intézmé- nyekkel. Az anarkista folyóira- tokba szokott írni s a lehető legveszedelmesebb ember."

Majd azzal folytatkozik a je- lentés, hogy a strájkolók na- raszt emeltek a hatóságok azon intézkedése ellen, hogy nem en- gedélyeztek nyilvános gyűlése- ket. A szenátusi jelentés meg- állapítja azt, hogy ez több eset- ben megtörtént s e fölött sa- nálkozását fejezi ki. Erre von- natkozólag a következőket mondja:

"A hatóságoknak nem szabad habozniok, hogy meakadályoz- zanak olyan gyűléseket, melyek- en a kormány megdöntésének módjait akarják megbeszél- ni. Másrészt azonban nem sza- bad megakadályozniok olyan gyűléseket, melyeken a munká- ság a panaszaikat akarják meg- vitatni s a hol azon kérdéseket akarják megvitatni, hogyan szilkozhassanak az unióhoz."

A bizottság úgy találta, hogy a strájkolók nagy része azok- ból áll, kik nem amerikai pol- gárok. Erre vonatkozólag

Az Allegheny Független Magyar Dalkör Vonós Zenekara

BACSKADI JÓZSEF vezetése alatt ajánlja ma- gát mindennemű és rendű mulatságokra jutányos ár mellett. A zenekar tagjai a Verhovay Segély Egylet kebelébe tartoznak. Felvilágosítással szívesen szolgál

BACSKADI JÓZSEF karvezető

2303 Westmar Street, N. S. Pittsburgh, Pa.

s az iránt vonatkozólag — eze- ket mondja szóról-szóra a jelen- tés: "Amerika szívesen fogad- ja azokat, akik idegen országok tájairól jönnek s a kik ameri- kai polgárok akarnak válni, azokat azonban, akik azon szán- dékkal jönnek ide, hogy bonyo- dalmat szítsanak a kormány el- len s megpróbálják azt megdön- teni, a paritig kell kísérni s vissza kell küldeni. Ha a törvé- ny ereje nem elegendő ezek megfékezésére, úgy deportálni kell őket, vagy pedig a törvény hozásnak gondoskodni kell ar- ró, hogy kibontakozást tudjon mindig találni a súlyos helyzet- től. Azok az emberek, a kik a kormányt meg akarják dönté- ni, nem kérhetik a kormány se- rtségét romboló munkájuk- hoz." Azt ajánlja a jelentés, hogy a külföldieket tanítani kell az angol nyelvre, hogy azt be- szédben és írásban értse s megmutatni nekik azon utat, mely a polgárosodáshoz vezet.

Azt ajánlja végül a jelentés, hogy olyan bizottságot kell ala- kítani, melynek joga legyen a felmerülő vitákban a közvetítő szerepét játszani s vizsgálato- kat vezetni. Arra nem volna jo- ra, hogy döntson a strájk kér- désében, de vizsgálatának ered- ményét és javaslatát megfonto- lás tárgyává kellene tenni.

"Hogy ez a bizottság helye- sen végeznék a munkáját mon- dia a jelentés, úgy kétségtelen, hogy a közvéleményt magá me- lő tudná állítani. Az amerikaiak legnagyobb része hisz a liberá- lis ipari rendszerben, de az amerikai népnek nincs türelme s hoz, hogy olyan vezérletet fogadjon el, akik ki akarják szerezni az amerikai népet."

Azt javasolják végül a szená- torok, hogy a kongresszus olyan törvényeket hozzon, melyeknek célja a külföldről bevándorolt és amerikai irástudatlanok irás- ra és olvasásra való tanítása, továbbá azt javasolja, hogy a munkásoknak lehetővé kell ten- ni, hogy minél többen házat ve- gyenek. "A forradalmi törekvé- sek magvait nehezebben lehet elültetni azok lelkeiben, akik ott honnal bírnak. Az acéltársasá- gok nagyon helyesen teszik, ha minél több házat építenek s el- adják a munkásaiknak." Végül azt ajánlja a bizottság, hogy a kongresszus olyan tör- vényt hozzon, mely az anarkista tanoknak különösen azon részét megakadályozza, melynek célja a kormány megdöntése.

Mindennemű felvilágosítás- ért, az utazási engedély énye- réséhez szükséges folyamodvá- nyok ügyében írjon, vagy je- lentkezzen személyesen a Fo- reign Language Governmental Information Service MAGYAR OSZTÁLYÁNÁL, 124 East 28 Street New York, N. Y., a mely hivatal teljesen DIJTALANUL áll az amerikai magyarság ren- delkezésére.

KIS HIRDETÉSEK

Mrs. SZABÓ, magyar varró- nő elfogad 14 éven felüli leá- nyokat a nőruha szabás és var- rás megetanulására. Address: 4818 Blair St., Hazelwood, Pittsburgh, Pa. (Dec. 11.)

JÓ TANÁCS A VISSZAVÁNDORLÓKNAK

Puller S. Edwin, a washingtoni belügyminiszterium utlevél- ellenőrző osztálya főnökének a napokban közzétett hivatalos nyilatkozata, mely szerint az el- lenséges idegeneknek ezután már minden akadály nélkül fog az illetékes hatóság utlevelet kiadni, valószínűleg nagy moz- golódást fog előidézni az ame- rikai magyarság körében.

Sok szenvedéstől, anyagi ká- rosodástól és kellemetlenségektől lesznek azok megkímélve, kik a következő tanácsot meg- fogadják és követik:

A hazautazáshoz tudvalevő- leg nem elegendő a svéd kon- zultátus magyar ügyeket inté- ző osztálya által kiállított ut- levél és a washingtoni utazási

engedély, hanem okvetlenül szükséges ezenkívül, hogy az utazás folyamán érintendő eu- rópai országoknak az Egyesült Államokban levő konzultátusa az utlevelet láttamozza és jóvá- hagyja, mert az illető országok- kon csakis az ilyen láttamozás- sal ellátott utlevelekkel lehet keresztülutazni és zavartalanul eljutni Magyarországra. Ezen okiratok, engedélyek megszer- zése, hitelesítése és láttamozá- sa hosszú időt igényel. A kikö- tővárosok hivatalai már most is tul vannak árasztva munká- vállal és ezért tanácsos, hogy min- denki abban a városban, hol je- lenleg lakik, személyesen vagy levéllel folyamodjon a szük- séges utlevélért és egyéb okmá- nyokért. Tanácsoljuk mindenki- nek, hogy maradjon eddigi tar- tozkodási helyén mindaddig, a míg a hazautazáshoz szükséges iratokat megszerzte és csak azután utazzon oly kikötőváros- ba, a melyből hazautazni szán- dékozik.

New Yorkban különösen roz- szak az állapotok. A hotelek és boardingházak tul vannak zsú- folva a hazautazni akarókkal. És ezenkívül ki lesznek téve az utóbbi hónapokban az egész ország területéről New Yorkba ér- kezett kétes karakterű egyé- nek lelketlenségének, kik "külö- nösen az idegen és így tapasz- talatlan átutazók kihasználásá- ra törekcsenek. Lehetetlen le- írni, azon veszedelmeket és kel- lemetlenségeket, a melyeknek az amugy is tulzsufolt kikötő- városokban a beözmlő átutazók ki vannak téve. Ne rohanjon tehát a vesztébe, hanem jól gondolja meg mielőtt utnak in- dul, hogy mit tesz, mert téves az a felfogás, hogy New York- ban könnyebb a hazautazáshoz szükséges okmányokat megsze- rezni. A vidéki hivatalok koránt sincsenek úgy megterhelve műn- kával, mint a kikötőkben levő irodák.

DECEMBER 6.
A Duquesnei Első Magyar Ifjúsági Fuvós Zenekar NAGY HANGVERSENÝ rendez a LIBRARY Zene Hallban. Kezdeté este 8 órákor.

SÖR - VISZKI - BOR

készítésére és otthoni előállítására nézve teljes felvilágosítást küldünk \$1.00-ért. Készíthet igazi Whiskeyt, bort és pompás sört.

VALÓDI ANYAGOK nem utaztatok. Mi ezélett serfőzők és szeszgyártók voltunk. Az utasítá- sokat a törvény megengedi a postán elküldeni. Siessen és küldje be az \$1.00-t postautalványon, készpénzben vagy helyegben.

WILLIAM KLAES INSTITUTE DEPT. 47. MILWAUKEE, WIS.

EZT OLVASSÁ EL!

Minden olvasónk írja meg, hogy a plézen milyenek a munka és megélhetési viszonyok! Ismételtlen felszólítjuk bá- nyász olvasóinkat, hogy írják meg nekünk, milyenek a munka és megélhetési viszonyok azon a plézen, a hol dolgoznak. Aki megteszi ezt, nem nekünk tesz vele szívességet, hanem a többi bányászársának, a kik közül nagyon sokan munkanél- küli vannak s a kik legtöbbször nem tudjuk, hogy hová fordul- janak fölvilágosításért. Akad- hat olyan hely, a hol még min- dig vesznek föl új embereket a így sok bányász, különösen ha közel lakik az ilyen bányák- hoz, nagy köszönettel venné, ha munkástársa révén szerezné tudomást róla, azt a helyet pe- dig elkérné, a melyről tudja, hogy ott nem lenne keresni va- lája.

PRINCE ALBERT LESZ AZ ÖN DOHÁNYA

PRINCE ALBERT a do- hányzókat megajándékozta olyan dohánnyal ami még eddig nem volt. Teljesen külön- bözik a többitől úgy ízre, mint kellemességre nézve pedig fe- lülmulja bármelyiket.

Akármenyt használ bellöle sohasem fogja megenni. A Prince Albert dohány nem csipi a nyelvét, nem karcolja a torkát, mi ezt meg- gátoljuk a mi külön erre való szabadalmunk által. Használja szabadon mert a Prince Albert oly jó és kielégítő.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO. WINSTON-SALEM, N. C.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

Vörös zacskókban, vörös bádokokban, egy és félfontos bádok dobozokban, egyfontos üveg dobozokban, melynek tetőjén nedvesített spongya van.

HELYI KÉPVISELŐNK.

Pártolja mindig lapunk hírdet- tőt. Bármint rendel a lapunk- ban hirdető cégektől, említse meg mindig, hogy a hirdetés a Magyar Híradóban olvasta.

Ezennel értesítjük Vestaburg és Daisytown, Pa. és környéke magyarságát, hogy lapunk ot- tani képviselőjét Szopó Ferenc urra ruháztuk, kit egyszerűs- mind felhatalmaztunk előfizet-

si díjak felvételére és nyugtáza- sára is.

A MAGYAR HIRADÓ

MULATSÁGOK NAPTÁRA.

NOVEMBER 29.

A Leechburgi Magyar Mű- kedvelők a magyar református iskolában színelőadást rendez- nek. Színe kerül "KÖSZÁ JUTKA". Kezdeté este 8 órá- kor.

DECEMBER 6.

A Duquesnei Első Magyar Ifjúsági Fuvós Zenekar NAGY HANGVERSENÝ rendez a LIBRARY Zene Hallban. Kezdeté este 8 órákor.

NEW YORK, CHICAGO, DETORIT, CLEVELAND.

Mért kockáztatna?

The Globe Export & Import Co. Amerikának leg- nagyobb ilyenmű vállalata, amelynek minden na- gyobb városban irodája, New Yorkban főirodája, raktára és áruháza, Európa minden országában képviselője van, elküldi az önküldeményét, tartal- mazzon az viselt vagy új ruhát a posta útján vagy teheráru gyanánt a világ bármely részére, teljes jótállás mellett nagyon olcsó árszabás szerint. Ha- sonlóan elküldjük az alább közölt élelmiszer csoport bármelyikét bármely címre a kimutatott összegért, mely magában foglalja a szállítási és egyéb költ- ségeket is.

A-9 font szalonna	\$5.85	Q-4 font kávé, 2 font cukor, 1 font kakaó, 1 font édes csoko- ládó, 11 font tej	\$5.25
B-8 font Crisco zsír	\$4.55	P-4 font cukor, 2 font kávé, 1 és fél font kakaó, negyed font bors, negyed font vegy. fűszer, negyed font fahéj	\$4.05
C-8 can condensált tej	\$3.35	Q-3 font cukor, 2 font kávé, 2 font édes csokoládó, 1 doboz por tej, negyed font fahéj, ne- gyed font bors, negyed font vegyes fűszer	\$5.15
D-10 font liszt	\$2.35	R-2 font marhahús, 2 font sült marhahús, 100 leveskocka, 1 kanna szörp, 2 font mazso- la	\$6.65
E-8 és fél font mosó szappan és 1 és fél font pipere szap- pan	\$3.25	S-5 font vágott tészta vagy makaroni, 1 font crisco zsír, 2 font cukor, negyed font fa- héj, 1 font mazsola	\$4.10
F-8 font zsír	\$6.00	T-2 font kávé, 2 font zsír, 1 font csokoládó, 1 font tea, 2 doboz portej 100 leveskocka	\$6.90
G-10 font sonka	\$7.25		
H-9 és fél font vágott macca- roni	\$3.05		
I-9 és fél font vágott tész- ta	\$3.05		
K-1 gallon Douglas olaj	\$4.35		
M-6 font szalonna, 2 font zsír, 1 font kolbász	\$6.10		
N-6 font nyári kolbász	\$6.85		

GLOBE EXPORT AND IMPORT CO. INCORPORATED

1121 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA. Union Station közelében.

DRINK Tech

FELÜDÍTŐ! KELLEMES IZŰ!

CSODÁSAN JÓ!

AZON ITAL, MELY UTÁN ÖN SÓVÁROG.

Hotelekben és szalonokban — vagy pedig rendeljen egy ládával a legközelebbi elárusítótól.

A MAGYAR HIRADÓ MELLÉKLETE

SUPPLEMENT OF MAGYAR HIRADÓ

MAGYAR HUNGARIAN

BÁNYÁSZ MINER

AZOK AZ ÁLLÍTÓLAG LEHETETLEN BÁNYÁSZ KÖVETELÉSEK.

Annak a nagy harcnak részleteiből, a melyet a bányászok most vívnak nemcsak a munkaadókkal, hanem ugyszólván az egész országgal, egy dolog különösen megragadja a küzdő népet: az az állítás, hogy az egyik dolog az, hogy egy kormány, mint a társaságok egyszerűen lehetetlennek mondják a bányászok követeléseinek teljesülését. A lehetetlen szó sokat jelent magyarul az volt az értelme, hogy semmi esetre sem valósulhat meg. Lehetetlen ugyan kevés van manapság, amikor az emberi ész és találékonyság egymás után fedezi fel a leghihetlenebbnek tartott dolgokat, olyanokat, a melyekről még egészen rövid idővel ezelőtt még a legokosabb emberek úgy nyilatkoztak, hogy azoknak megvalósítása lehetetlen. Ilyennek tartották például, hogy csak pár példát említsünk, a levegőnél nehezebb, ezer és ezer fontos gépek repülését, vagy az ujjkor legnagyobb csodáját, a drótnélküli távirót és telefont is. Ma már óvatosabbak az emberek s nem igen mondják rá semmire sem, hogy lehetetlen, mert félnék tőle, hogy az idő nagyon hamar megeafolja őket.

Annál különösebb dolog, hogy az amerikai kormány a bányászok mai harcában egyenesen a társaságok mellé áll s nagyon is könnyen használja ezt a roppant felelősségteljes szót a bányászok követeléseire vonatkozólag. A követelések lehetetlenek, tehát szó sem lehet a megadásukról. Wilson munkügyi miniszter azon beszédében, a mellyel a most folyó tanácskozást megnyitotta, ez volt a lényege s az egész beszéd tulajdonképen e körül forgott.

A kormány tehát a lehető leghatározottabban ellene van a bányászok követelése megadásának, az a kormány, a mellyel a háborút nagyrészen a bányász lelkes hazafisága és páratlan szorgalmu munkája nyerte meg.

A kormányal szemben fennálló kötelező tisztelet azonban korántsem ilyen messze a bányászoknál, hogy a miniszternek ezt a határozott kijelentését a maga egészében elfogadják és még csak kételkedni sem merészeljenek annak igazságában. Ha a társaságok mondják ezt, nem olyan feltűnő a dolog, hiszen jól tudjuk, hogy azok a maguk érdekeit szolgálják, a mely érdekek mindenekelőtt abból állanak, hogy minél nagyobb hasznot mutassanak föl minden esztendőben. Ha ők mondják a munkások követeléseit lehetetlennek, nem csodálkozik rajta senki sem — de az már sok ember fejébe szegte út, hogy a kormány, amely ebben a küzdelemben állítót a semleges bíró szerepét játsza, olyan határozottsággal ismétli meg, a mit a társaságok mondanak.

A bányászok a miniszter állítására teljes tisztelettel azt mondják, hogy az nem felel meg a valóságnak, a mit magának a kormánynak és a miniszternek kellene legjobban tudni. Vannak ugyanis olyan teljesen hitelt érdemlő adatok, a melyek épen azt bizonyítják, hogy a bányászok követelése nem lehetetlen. S a dologban a legérdekesebb, hogy ezeket az adatokat maguk az államnak különböző hivatalai gyűjtötték össze. Ha ezeket az adatokat a kormány és a munkügyi miniszter nem ismeri, igazán furcsa, de még furcsább, hogyha ismerik őket s ezekkel ellentétben mégis lehetetlenségnek bélyegzik a bányászok kívánságait.

Vegyük most csak az egyik követelést, azt, a mely heti öt napi és napi hat órai munkát kíván a munkások számára. A kormány és a munkaadók számára ez a követelés is teljesíthetetlen és pedig azért, mert ha megadnák, a szentérmelés felére csökkene és távolról sem elegendő ki a szükségletet. Ezt mondják a munkaadók és ezt ismétli hűségesen az amerikai kormány is.

A dolog azonban egész bizonyosan nem úgy áll. Ime itt a bizonyíték: Egy héttel a sztrájk megkezdődése után a törvényhozás felszólította az egyik országos statisztikai hivatalt, hogy állítsa össze a szentérmelésre vonatkozó adatokat. Az összeállítás meg is történt és az adatokról a szenatus tagjai tudomást is szereztek. De hogy elcsodálkoztak volna rajtok és beszéltek volna is róluk, arról senkinek sincs tudomása.

Az adatokból ugyanis pontosan kitűnik, hogy az év február, március és áprilisában a pühaszén munkások heti munkáóráinak száma 24 volt, az egész esztendőben pedig határozottan kevesebb volt heti 30 óránál. Jegyezzük meg, hogy az esztendőnek legalább egy negyed részében, az említett három hónapban a bányászok sokkal kevesebbet dolgoztak, mint a most követelt heti 30 óra. S hogyha az egész esztendő munkáját vesszük tekintetbe, kitűnik, hogy a bányászok már ebben az esztendőben is pontosan annyit dolgoztak, a mennyi munkaórát szerződészerűleg követelnek biztosítani.

Ezekre az adatokra a világnál tehát nagyon furcsán fest a kormány eljárása, amikor a saját emberei által összeszedett bizonyítékok ellenkező állítása dacára olyan hévvel ismétli meg mindazt, amit a társaságok jónak látnak mondani.

A 30 óras munkaidő tehát lehetetlen, dacára, hogy ebben az esztendőben lehetséges volt. Egy teljes esztendőig a bányászok már átlagban csak 30 órát dolgoztak hetenkint, de ennek a tudatában is azt állítja a kormány, hogy erről még csak beszélni sem lehet. Ha igaz volna, amit a kormány és a munkaadók állítanak ebben a kérdésben, akkor az azt jelentené, hogy a bányászok ezen követelése teljesülését esetén nagy bajokat jelentene az egész ország számára. Aki nem néz mélyebben bele a dolgokba, hajlandó is elhinni ezt a veszkiallást, de aki tudja, hogy a veszedelem előre való beharangozása nem alapul az igazságon, az megállapíthatja önmaga is, hogyha ebben az egy kérdésben maga a kormány is ilyen hamis álláspontot foglal el, akkor a többi követelések ellen is csak hamis okok alapján beszélhet.

S így nem csoda, ha a bányászok körében az elkeseredés egyre nő. A bányászok bízták a kormányban, de ez a bizalom alighanem örökre eltűnt. Most már látják, hogy elhagyta őket mindenki s nincs senkire támaszkodniuk önmagukon kívül. Ez a keserű tudat pedig nagyobb veszedelem mindennél az ország bányáinak életében s valószínűleg ez a tudat lesz az, a mely sikertelenné teszi a most folyó tárgyalásokat is.

Nincs remény a békés elintézésre.

Minél tovább húzódik a bányászok követeléseinek elintézése, annál kevesebb a remény arra, hogy a nagy fontosságú ügyet békességgel el tudják intézni az illetékesek. Az elmúlt héten többször úgy látszott, hogy a békés elintézésnek nincsen semmi sem útjában, hogy egy a bányászok, mint a társaságok engedékenyebbek. Ma úgy áll a helyzet, hogy a kormány újra erőszakos intézkedések életbe lépését tervezi. Hétfőn már az a hír járt, hogy a kormány valószínűleg erőszakkal lesz kénytelen döntést létrehozni az egymással szemben álló felek között.

Jelenleg sem a bányászok, sem a munkaadók nem hajlandók eredeti álláspontjukból engedni egy hajszálnyit sem. A veszedelem egyre nagyobb, mert az országban a szénhiány egyre jobban érezhetővé válik. A kormány egyre többet foglalkozik a vonatjárások erős csökkentésével és valószínű, hogy az az új menetrend, a mely november 30-án lép életbe, sokkal kevesebb vonatot fog kapni, mint a mennyi eddig járt. A kormány arra törekszik, hogy a meglévő szénkészlettel és azzal, a mit a dolgozó bányák előállítanak, minél tovább kihuzhassa. Mert a tény az, hogy az uniobányászok úgy tesznek, mintha a vezetőség sohasem vonta volna vissza a sztrájkrendeletet és épen úgy nem dolgoznak, mint ahogy nem dolgoztak november legelső napjaiban. Ezer bányász közül alig ment vissza a munkába egy.

A társaságok álláspontja épen olyan merev, mint a bányászoké. Wilson munkügyi miniszter ajánlatokat terjesztett eléjük, a mely a bányászok által követelt 60 százalékos javítást helyett 31 százalékos javítást ajánlott, de ennek az elfogadásáról sem akarnak hallani. Kijelentették, hogy a legmagasabb emelés, amiről szó lehet a bányászok számára 15 százalék, a napszámok számára pedig legfeljebb 20 százalék. A munkaadók szerint a szénvásárló közönségre ennél nagyobb terhet nem lehet elhelyezni a szén újabb megdrágulásával.

Nem is nagyon valószínű, hogy a tárgyalásokat most már komolyan folytatni fogják, legálább is a társaságoknál az az

nek, hogy a maguk megbízóinak érdekeit védelmezzék meg a lehető legjobban.

Hogy a kormány mit ért az alatt, hogy a kudarc esetén erőszakkal fogja megoldani a kérdést, vagyis erőszakkal teszi újra lehetővé hogy a bányák dolgozzanak, azt senki sem tudja. A találgatásnak bő helye van ebben a kérdésben, de azért senki még csak nem is sejteti, hogy a kormány mégis mit akar csinálni, ha azt látja, hogy a békés megegyezés teljesen lehetetlen.

Egy azonban bizonyos: a kormány világosan látja, hogy a békés megoldást csakis a társaságok makacssága akadályozza meg. A bányászok a legnagyobb készséggel hajlandók a békére, amit az is mutat, hogy meghajoltak a miniszter tervezete előtt. Ha tehát csakugyan erőszakos intézkedések tételére kerül a sor, természetesen kell lenni annak is, hogy ezeknek az erőszakos intézkedéseknek éle ne a bányászok, hanem a társaságok ellen irányuljon, vagyis a kormány öklének súlyát a makacsodó, kapzsi kompániák érezzék meg és ne azok a bányászok, kiknek viselkedése a békés megegyezés szellemére mutat.

A bányászok az egész küzdelemben megláthatják, hogy a kormány nem mellettk van, hanem a munkaadók mellett áll. Talán ennek a tudata tette olyan vakmerővé a kompániákat, hogy semmikép sem hajlandók egyezkedni. A szög most már kibújt a zsákból s országvilág előtt nyilvánvaló, hogy a megoldásnak a kompániák álljanak az útját: a kormányhatalom súlyának tehát rájuk kell nehezdeni.

Az ország bányászai kíváncsian várják, hogy mik lesznek azok az erőszakos intézkedések s hogy vajjon azok ellen fognak-e irányulni, akik viselkedésükkel előidézték s akik az erőszakot meg is érdemlik?

BÁNYÁSZOK HÁBORUJA.

Virginia államnak egy St. Charles nevű kis bányásztelep veszedelmes események színhelye lett azóta, amióta az unió vezetősége a kormány nyomása alatt visszavonta a sztrájkrendeletet. A pléz egészen közel van a kentuckyi határhoz. Mint sok helyen, az ottani bányászok is két táborra oszlottak a viszályon rendezet után, az egyik tábor dolgozni akart menni, de a többiek nem akartak hallani sem róla. A vidéken többen voltak olyanok, akik szívesen viszálymentek a munkába.

A makacsodók azonban nem akarták szó nélkül nézni az eseményeket és elhatározták, hogy erőszakkal is megakadályozzák a többieket abban, hogy dolgozhassanak. A hegyes, dombos vidéken mindenfelé elrejtőzködtek, hogy az el kell intézni.

Természetes dolog, hogy ez már csak a legutolsó módszer alkalmazása lenne, amit azonban a társaságok sem szeretnek megérni, de a bányászok sem. Még mindig reménykednek benne, hogy az elnök által kinevezett bizottság talán tud valamit megegyezést létrehozni közöttük. Mindkét fél képviselői természetesen arra töreksze-

nek, hogy a bányák bejáratai körül és puskákkal lövöldöztek a munkába igyekező bányászokra. Erősen híresztelték azt, hogy dinamittal felrobbanták azokat a házát, akik dolgozni merészeltek.

Az eseményeket tudomására hozták az állam kormányzójának, aki azonnal 500 főnyi nemzetőr csapatot küldött le a helyszínre, a mely valóságban két táborra szakadt. Mindkét fél erősen fegyverkezik, sőt akárhány háznál már el is sáncolták magukat az emberek.

Davis kormányzó maga is lemegy a pléze és személyesen fogja fölszólítani a népet, hogy térjenek vissza a munkába és a lehetetlen állapotokat szüntessék meg. Ha fölszólításának

nem lesz eredménye, akkor az egész vidéket katonai uralom alá helyezik. Mivel számos bányaplez már Kentucky államában van, ettől az államtól is katonaságot fognak kérni.

Képviselőnk Star Junctionban és környékén.

Ertesítjük Star Junction, Brownsville, Connellsville és környékén lakó magyarságot, hogy lapunk helyi képviselőt ZABORSZKY ISTVÁN ur vállalta el, ki fel van hatalmazva előfizetések felvételére és azok nyugtázására. Záborszky István ur minden tekintetben képviseli lapunkat.

A M AGYAR HIRADÓ

Jacob Roth, elnök. S. F. Loeb, alelnök. Emanuel Dym, pénztárnok. JOS. B. KRCHMERY, külügyi- és jogügyi osztály vezetője

PITTSBURGH STATE BANK

(azelőtt ROTH'S STATE BANK)

— Alapított 1885. —

507 FIFTH AVE. 506 GRANT STR. PITTSBURGH PA.

Már küldünk pénzt MAGYARORSZÁG minden részébe.

LIBERTY BONDOKÉRT fizetünk legmagasabb árt.

PITTSBURGH STATE BANK rendelkezik a legnagyobb jogügyi irodák egyikével az országban, melynek élén szakképzett hivatalnok áll. Itt kapnak minden felvilágosítást, tanácsot és mindenféle jogügyi iratot.

PITTSBURGH STATE BANK Pennsylvania állam törvényei alapján szabadalmazta van, ez állam fenntartása és ellenőrzés alatt áll, a bankban betétje van az Egyesült Államok kormányának és Pittsburg városának a szent őri és egyéb bizalommal fordulhat hozzá.

PITTSBURGH STATE BANK-nak eredeti alapítója a néhai öreg, kézzel ROTH JOZSEF az annak fia JAKAB, aki utóbbi a bank elnöke. — aki a bank tisztelt üzleti barátai tudomására kívánja adni, hogy ő Pittsburgban semmi más bankkal, penzküldő- vagy hajóforgóügynökséggel, közjegyzői irodával vagy más üzlettel összekötésben nincs.

Ezen bank ellentétet minden viharnak, kötelezettségeit mindig teljesítette teljes mértékben.

Ha irnak vagy jönnek bankunkba, említsék meg hogy olvasták ezt a hirdetést a "MAGYAR HIRADÓ"-ban.

FONTOS ÉRTESESÍTÉS A MAGYARSÁGHOZ!

Most, mikor oly égető szüksége van családjának otthon segítségére és az itt lévőnek jó tanácsra, forduljon bizalommal

RÓTH JÓZSEF ÉS FIA Bankházához

401-403 Jerome Avenue, McKeesport, Pa.

mely bank 35 éve szolgálja a Monongahela völgyi magyarságot becsületesen és tisztességesen. Forduljon hozzá most, mikor a pénz árfolyama naponta változik és mikor annak kifizetése otthon oly sürgős. — Dollár betétek és draftok.

EAGLE "MIKADO" CERUZA SZÁM 174.

Rendes hosszúság 7 inch.

Minden üzletben kapható, 5c drbj. 6t különböző minőségben gyártják. A legfinomabb ceruzának van elismerve általános használatra.

EAGLE PENCIL COMPANY, NEW YORK

Fizessen elő a Magyar Híradóra

GYORS ENYHÜLÉS

Türelmetlenség a nehéz munkától, általános fáradtság, merev izmok és csontok, fájós hát, merevedés és izomok sok fájdalmat rögön enyhít.

PAIN-EXPELLER

azonnali használata által. "BARÁT A SZÜRÖNGÉBEN"

Azon családok, akik már kipróbálták a Pain-Expeller általános haterejét, azt többé nélkülözni nem tudják.

Csak egy Pain-Expeller létezik; és az az Ön biztonságáért, el lett látva

A Horgony Védjeggyel

Ha a Pain-Expeller tartalmazó csomagot elvett a HORGONY védjeggyel, akkor az sem valószínű, az az eredeti termék. 35 c. 60 cent. 60 cent. 60 cent. 60 cent. 60 cent.

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

... és nyugtázá-
... HIRADÓ
... HUGYCSÓ
... 24 ÓRA alatt
... HIRADÓ
... DETORIT,
... tna?
... erikának leg-
... minden na-
... főirodájá,
... országában
... nyét, tartal-
... utján vagy
... észére, teljes
... szerint. Ha-
... niszter csoport
... ott összegért,
... egyéb kötl-
... 2 font cukor, 1
... font édes csoko-
... tej \$5.25
... or, 2 font kávé, 1
... kakaó, negyed font
... font vegy. fűszer,
... fahéj \$4.05
... or, 2 font kávé, 2
... sokoládé, 1 doboz
... gyed font fahéj, ne-
... or, negyed font
... . \$5.15
... rhanus, 2 font sült
... 100 leveleskoca, 1
... 2 font mázso-
... . \$6.65
... gott tézta vagy
... 1 font erisco zsir,
... or, negyed font fa-
... mazsola \$4.10
... 2 font zsir, 1 font
... font tea, 2 doboz
... leveleskoca... \$6.90
... BE
... RT CO.
... D.
... SBURGH, PA.
... n.

**A W. VA.-I BÁNYÁSZOK
LÁZADÁSÁTÓL FÉLNEK.**

A west virginiai Charlestonból írják, hogy a legutolsó két héten a Cabin Creek vidék bányászai majdnem minden nap gyülekeznek. A hírek szerint a gyülekezések igen fontos céljai vannak. Arról tanakodnak ugyanis a bányászok, hogy hogyan lehetne megismételni és sikeresen végrehajtani azt a fegyveres zendülést, a melyet csak egy pár héttel ezelőtt rendeztek, a mikor a bányászok ezrei felfegyverkezve vonultak át más megyék területére, hogy erőszakosan vigyék bele az ottani nem szervezett bányászokat az unióba. Ennek a fegyveres zendülésnek eseményei élénk emlékezetben élnek még az ottani népek s annál nagyobb a megdöbbenés, hogy a bányászoknak egy nagy, de úgy látszik mindenre elszánt csoportja keresztül akarja vinni ezt a tervet, amit első alkalommal nagy nehezen ugyan, de mégis sikerült leszerelni. Természetesen ez is, mint az előző mozgalom, teljesen az unió vezetőinek akaratára történik meg s így a bányászok az unió szempontjából is lázadónak tekintendők.

A hírek szerint állítólag 30 ezer ember beszél komolyan arról a zendülésről. Állítólag ennyien nyilatkoztak abban az értelemben, hogy csatlakozni szándékoznak az erőszakoskodókhoz s maga Cornwall kormányzó is így van értesülve a fejle-

ményekről. Hír szerint a mozgalom november elsajén kezdődött el, azon a napon, amelyen az unió által kimondott bányászsztrájk életbe lép. Ezen a napon indulnának el a felfegyverkezett bányászok seregei, hogy bevonuljanak a nem szervezett bányavidékekre és ott erőszakkal állítsák be a bányászokat az unióba.

Híre járt, hogy a zendülők óriási előkészületeket tesznek arra, hogy vállalkozásuk sikeres legyen és előre meg akarják akadályozni, hogy akárki is lebeszélje őket tervükről és az elinduló csapatokat visszatérésre bírja, mint a hogy ez az első alkalommal történt.

A mozgalom vezetői igen nagy mennyiségű fegyvert és municiót gyűjtöttek össze, a melynek egy részét már ki is osztották embereik között. A gyűléseken állítólag nemcsak vérszajú, hanem egyenesen lázító beszédek hangzanak el és a szónokok hidegvérrel ajánlják, hogy a közhivatalnokokat, akik ellen merészelnék állani, le kell löni és a zendülőknek kell a hatalmat magukhoz ragadni mindenütt, a hol csak megtudják vetni a lábukat.

A west virginiai kormányzó értesülése szerint a legutolsó gyűlésen kimondták, hogy bizonyos bányákat már most le fognak zárni. Ez a körülmény szintén nagy mértékben hozzá fog járulni az elégedetlenség terjedéséhez. Legelőször Logan megye nem szervezett területeit akarják a zendülők a maguk egészen új módszerével megdolgozni.

A helyzet roppant veszedelmes, mert a vérontás aligha lesz elkerülhető, ha az erőszakoskodó bányászok csakugyan végre akarják hajtani a terveiket. Az egész állam megkönnyebbülten lélekezt föl, amikor a multkor veszedelmet nagynehezen sikerült elhárítani, de hogy ez a siker csak ideiglenes volt, mutatja a mozgalom hirtelen föl-támadása. Vérontás pedig bizonyosan lesz, mert úgy mondják, hogy azok a bányászok, akik a nem szervezett vidékeken laknak, nem fogják eltűrni, hogy az ő dolgaikba mások, idegenek beleavatkozzanak. Már a multkor is erősen készülődtek rá, hogy a fegyveresen jövő idegeket ők is fegyverrel fogják fogadni s e vérengzés meg is lett volna, ha ugyszólván az utolsó órákban nem sikerült volna megállítani.

Az állam kormányzója már a multkor is készenléte tartotta a katonaságot, hogy erőszakoskodások esetén azzal vesse szét a betörő idegeket. S mivel most a helyzet ugyanolyan, sőt valószínűleg még rosszabb is, kétségtelen, hogy a katonaságnak is nagy szerepet fognak juttatni abban, hogy a vakmerő bányászokat észre-térítsék, akik a saját unójukkal szemben is egyenesen a maguk félrevezetett fejére hallgatnak s az gondolják, hogy ilyen eszközökkel sikerül másokat is megnyerni a maguk eszméinek.

**HIREK BROWNSVILLE, PA.
ÉS VIDÉKÉRŐL.**

Keresztelések.

COKEBURG, PA. — Kiss Mihály csepei (Ugoosa m.) és Váradi Róza forgolányi (Ugoosa m.) illetőségű szülők fia Mihály nevet kapott. Kereszt-szülők lettek: Kiss Bálint Maclellandtowni (Pa.) és Bárány Péterné szül. Lőrincz Erzsébet homesteadi (Pa.) lakosok.

SO. BROWNSVILLE, PA. — Tömöl Andor szendrői (Borsod m.) és Oláh Lina nyír-bátori (Szabolcs m.) származású házaspár leánya Ágnes és Irén neveket nvert. A kereszt-szülők tisztét Bökönyi Miklós és neje szül. Kriczki Veron brownsvillei lakosok töltötték be.

DAISYTOWN, PA. — Tóth Mihály nagyvelegi (Fehér m.) és Szemánszki Magdolna szendrői (Borsod m.) születésű hitvespár leánya Magdolna névre kereszteltetett. Kereszt-szülők gyanánt Szemánszki József és neje szül. Tóth Erzsébet barber toni (Ohio) lakosok szerepeltek.

A legjobbat kapja.
Ha nyomtatványra van szükség, írjon erre a címre: — Magyar Híradó, 4805-2nd Ave.

**A PITTSBURGHI ÉS VIDÉKI
MAGYAR REF. SEGÉLYZŐ
ÉS EGYHÁZI EGYLET.**

Alakult 1895-ben.

Pittsburgh legrégebb, leg jobbat alapon álló elvállalt kötelezettségeit mindig pontosan teljesítő egylet.

Beteg tagjait 13 hétig heti hét dollár és 13 hétig 3 dollár 50 cent segélyben részesíti. — Temetési segély az elhalt tagok után 100 dollár.

Amennyiben az egylet központi kezelés alatt áll, az igazolt segélyek a lehető leggyorsabban utaltatnak ki.

Felvételi díjak:
16 évtől 25-ig \$2.50
25 évtől 35-ig 3.00
35 évtől 40-ig 3.50
40 évtől 45-ig 4.00

Tagsági díj negyedévenként 25 cent, havi díj 85 cent. Az egylet iránt érdeklődők irjanak a főkönnyvelőhöz.

KALAUZ.

- Diszelnök Nt. Kalassay Sándor es-pere, főelnök Horny Albert, főkönnyvelő Hornyák Homer, 600 Hazelwood Avenue, Pittsburgh, Pa., főpenztáros Eszlári Andras, 2930 Harkums Alley, S. S., Pittsburgh, Pa., főellen-őr T. Kovács György, Box 31, Universal, Pa., főszámvizsgálók Petro Mihály, Estu Andras, V. Petro József.
1. Anyaegylet, jegyző: Gáll István, 5025 Langhorn St., Pittsburgh, Pa.
  2. Buffalo, N. Y., jegyző: Waszily János, 11 Pulasky Street, Buffalo, N. Y.
  3. Bruceton, Pa., jegyző: Peter Toth István, Box 138, Bruceton, Pa.
  4. Monongahela, Pa., jegyző: Lenárt Károly, Box 346, Monongahela, Penna.
  5. Willock, Pa., jegyző: Veres József, Box 182, Willock, Pa.
  6. Whitsett, Pa., jegyző: Gyüre Peter, Box 151, Whitsett, Pa.
  7. Tradesky, Pa., jegyző: Ivánca Imre, Box 95, Morgan, Pa.
  8. New Castle, Pa., jegyző: Györi István, 104 Gardner Ave., New Castle, Pa.
  9. Daisytown, Pa., jegyző: Szűcs István, Box 563, Daisytown, Pa.
  10. Elrama, Pa., jegyző: Drenka János, Box 81, Elrama, Pa.
  11. Glenwood, Pa., jegyző: Lengyel József, 1 Dyke Ct., Pittsburgh, Pa.
  12. Duquesne, Pa., jegyző: Szabó József, 208 So. 6th Street, Duquesne, Pa.
  13. Edri, Pa., jegyző: Valkovszky Mihály, Box 14, Edri, Pa.
  14. So. Buffalo, N. Y., jegyző: Bíró János, 222 Katherine St. So. Buffalo, N. Y.
  15. Studa, Pa., jegyző: Szabó János, Box 81, Studa, Pa.
  16. Goulden Mine, Pa., jegyző: Csikász Gábor, Frd Box 88, Finleyville, Pa.

**DUQUESNEI ELSŐ MAGYAR
REFORMÁTUS EGYLET.**

Az egylet immár 27 év óta működik s áldásos működésével kivívta a Pittsburg-vidéki magyarság becsülését és elismerését. Huszonhét éves eredményes munkája bátran ajánlhatja az egyletet mindazoknak, a kik tisztességes, jó magyar egyletbe ohajtanak lépni.

Az egylet úgy férfi, mint női tagokat 16 éves koruktól 45 éves korukig vesz föl s ezidő szerint havi 75 cent tagsági díj ellenében 26 hétig heti 7 dollár, további 26 hétig heti \$3.50 heti segélyt fizet beteg tagjainak; női tagjainak szülés esetén 14 dollár segélyt ad, ha a betegség tíz napon túl terjed. Temetési költség vagy csonkultási díj 100 dollár. Munkakeptelenné tevő betegség vagy baleset esetében tagjainak féléves segélyt ad.

Elhalt tagjai örökösének vagy féléves segélyre szorulóknak tagonként 1-1 dollárt, illetve 50-50 centet fizet kivétel utján.

Az egyletnek anyagelete Duquesne városában van s havi gyűléseit minden hó első szombatján esti 7 óra kor tartja a református templom alatti helyiségében.

Osztályok vannak:
Willock-on, Pa., (1. oszt.) Titkár: Zákány Albert, P. O. B. 66, Willock, Pa. Gyűlések minden hó 1-ső vasárnapján délután 2 órakor.
McKeesport-on, Pa., (2. oszt.) Titkár: Esik Benjamin, Box 169, Roth Bank, McKeesport, Pa. Gyűlések minden hó 4-ik vasárnapján, délután 1 órakor a magyar ref. templom alatti gyűlés teremben.
Rankin-ban, Pa. (3-ik oszt.) Titkár: Demjén János, 327 Second St., Rankin, Pa. Gyűlések minden hó 4-ik vasárnapján délután 2 órakor.
Broughton-ban, Pa. (4. oszt.) Titkár: Ifj. Szabó Ferenc, P. O. B. 4, Bruceton, Pa. Gyűlései minden hó 2-ik vasárnapján délután 2 órakor az Italian Hallban.
Női osztály, Duquesne-ben, Pa. (7. osztály.) Titkár Tóth Károlyné, 38 Linden Avenue, Duquesne, Pa. Gyűlések minden hó 2-ik vasárnapján este a magyar ref. templom iskola-helyiségében.

Belépni szándékos felvilágosítást "annak a titkártól vagy a gyűléseken."

**A MAGYAR HIRADÓ
KÉPVISELŐL.**

Utazó képviselőnk Kustár Géza ur.

Ambridge, Pa. Ronyecz János ur.
Arela, Pa. Fedák Mihály ur.
Barnesboro, Pa. Szalontay János ur.
Braddock, East Pittsburgh, Rankin és Homestead, Pa. Lesez István ur.
Canonsburg, Pa. Galó József ur.
Donora, Pa. Mata József ur.
Duquesne, Pa. Sáros Menyhért ur.
Erie, Pa. Kocsik István ur.
Everson, Pa. Miklós Lajos ur.
Farrel és Sharon, Pa. Kuti Tamás ur.
Homer City, Pa. Sipos Gyula ur.
Latrobe, Pa. Fekete János ur.
Leechburg, Pa. Takács Andras ur.
Leisenring, Pa. Cserepi István ur.
McKeesport, Pa. Barillo Andras ur.
Mollnauer, Pa. Orosz László ur.
Munhall és Homestead, Pa. Kardos József ur és Katrincsik János ur.
New Alexandria, Pa. Veres József ur.
New Salem, Pa. Komonyi János ur.
Philadelphia, Pa. Tarr Gyula ur.
Phoenixville, Pa. Tóth Ferenc ur.
Pittsburgh, Pa. Tóth Andras ur.
Pittsburgh, Pa. Jakubek Gusztáv ur.
Pittsburgh, Pa., South Side: Bodnár János ur.
Pittsburgh, Pa. North Side: Csatlós Márton ur.
Pittsburgh vidékén: Gyurán József ur.
Star Junction, Pa. Zaborsky István ur.
Uniontown, Pa. Sponták László ur.

A CAMEL CIGARETTA teljesen különbözik a többitől úgy izre, mint kellemesre nézve, mely még eddig felnem található semmiféle nevezendő cigarettánál. Meggyőződés kedvéért hasonlítsa össze a Camelt a világ bármilyen áru cigarettájával.

A Camel oly jóízű és felfrissítő s azonnal meg fogja nyerni Önt. A legfinomabb Török és belföldi dohányból készült, ezt a cigarettát Ön okvetlenül fel fogja helyezni bármelyik cigarettának melyet Ön használni szokott.

Észre fogja venni azonnal, hogy ezen cigarettá teljesen egyöntetű s használat után is jó szagot biztosít. Megelegedéssel fogja észre venni, hogy használhatja szabadon, sohasem fogja megenni.

Örvendetes, hogy a Camel cigarettá mindenkinek a kivánságát kielégíti. Ön meg fogja kapni a szelvényeket, jutalékokat és ajándékokat, evel a cigarettával.

Ön okvetlenül a Camelt fogja kívánni.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO.
WINSTON-SALEM, N. C.

Vestaburg, Federicktown és Daisytown, Pa. Szopó Ferenc ur.
Willock, Pa. Veres József ur.
Zellenople, Pa. Horváth János ur.
Adena, O. Kuthy Vince ur.
Bradley, Steubenville, O. Gimoti Mihály ur.
Crescent, Oo. Varga Vilmos ur.
Byesville, O. Kastyel Andras ur.
Martins Ferry, O. Makara Andras ur.
Cucumber, W. Va. Bajusz Andras ur.
Sabraton, W. Va. Varga Árpád ur.
Carteret, N. J. Lukács Zsigmond ur.
Passaic, N. J. Szóják S. Lajos ur.
Trenton, N. J. Sondor Andras ur.

Chicago, Ill. és környéke: Takács István ur.
Detroit, Mich. Tóth Géza ur.
Grand Rapids, Mich. Kovács Mihály ur.
Torrington, Conn. Bacsó József ur.

**CANONSBURGI
KÉPVISELŐNK.**

Értesítjük Canonsburg, Westland, Manfiold, Midland magyarságát, hogy lapunk képviselőjét **GALÓ JÓZSEF** ur vállalta el, ki fel van jogosítva arra, hogy előfizetéseket felveszen és lapunk nevében nyugtázza.

Ha nyomtatványra van szükség, írjon nekünk s a legjobbat fogja kapni. Olcsó árért.

Imperfect in Original

**MOST
VAGY
SOHA**

MOST van az idő, hogy szeretne segítsen, mert még sohasem volt oly nagy szükség segítségére.

MOST mutassa meg szeretneinek hozzávaló ragaszkodását, nem szavakkal, de tettekkel.

**Küldjön pénzt
pénzt, pénzt,**

MERT csakis pénzzel egyedül enyhíthet szükségükben.

MERT csakis pénzzel vásárolhat élelmet, ruhát és más egyebet.

Hazautazók most vásároljanak koronárt, ha későbbi használatra is, mert a koronának az árfolyama nagyon alacsony, akár készpénz, akár bankutalvány alakjában.

Forduljon hozzám TANÁCSÉRT illetve bővebb FELVILÁGOSÍTÁSÉRT és készséggel DIJTALANUL bárkinek megküldöm.

Harminc éves gyakorlatom e téren előre is biztosítja a reám bízott pénz- és hajójegy ügyek sikeres elintézését.

**MORRIS ENGEL
BANKÁR**

129 GREENWICH STREET,
NEW YORK, N. Y.

NEW YORK ÁLLAM BANK-
OSZTÁLYA FELÜGYELETE ALATT.